

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

PLANETA ČRKOŠNED

UČBENIK ZA
4. RAZRED
OSNOVNE SOLE

STAŠA GRČA PLANINŠEK, POLONA LOTRIČ

Slovenščina

Prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom

UČBENIK ZA
4. RAZRED

PLANETA ČRKOŠNED

STAŠA GRČA PLANINŠEK, POLONA LOTRIČ

Planet Črkosned

Učbenik za slovenščino za četrti razred osnovne šole

Prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom

Elektronski vir

Avtorici: **Staša Grča Planinšek, prof., Polona Lotrič, prof.**

Ilustratorka: **Saša Kerkoš**

Strokovni pregled: **dr. Dora Jelenc, mag. Mirjam Podsedenshek, Danica Ujc**

Jezikovni pregled: **Alenka Kozinc, prof.**

Urednici: **mag. Darinka Ložar in Maša Kodrič**

Oblikovanje: **Grafični studio Zenit, Žiga Valetič**

Prelom: **Birografika BORI, d.o.o.**

Podatki o prvi izdaji gradiva – elektronsko gradivo na CD-ju:

Izdal in založil: **Zavod Republike Slovenije za šolstvo**

Predstavnik: **mag. Gregor Mohorčič**

Ljubljana, 2011

Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje je na svoji 145. seji dne 20. 10. 2011 na podlagi 25. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 115/03 – ZOVFI-UPB3) in 15. in 16. člena Pravilnika o potrjevanju učbenikov (Uradni list RS, št. 57/2. 6. 2006) ter Pravilnika o spremembah, dopolnitvah Pravilnika o potrjevanju učbenikov (Uradni list RS, št. 45/2010) in spremembah Pravilnika o potrjevanju učbenikov (Uradni list RS, št. 52/2011) – v nadaljevanju Pravilnik – sprejel sklep št. 6130-1/2011/167 o potrditvi učbenika Planet Črkosned, učbenika za slovenščino za 4. razred osnovne šole - prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom.

Učbenik je izdan s finančno podporo Ministrstva za šolstvo in šport.

© Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2011

Vse pravice pridržane. Brez založnikovega pisnega dovoljenja gradiva ni dovoljeno reproducirati, kopirati ali kako drugače razširjati. Ta prepoved se nanaša tako na mehanske (fotokopiranje) kot na elektronske (snemanje ali prepisovanje na kakršen koli pomnilniški medij) oblike reprodukcije.

VSEBINA

1. JEZIK, KAJ JE TO? 7

2. ZA SPORAZUMEVANJE STA POTREBNA DVA . . 11

Sporazumemo se lahko tudi brez besed 15

Dober dan ali živijo 18

Telefonski imenik 21

Telefonski pogovor 23

3. ČRKE IN BESEDE, KI NAM NAGAJAJO 25

Besede so iz črk 26

De-li-mo 27

Zadrega z l-jem 29

Težave z v-jem 30

Z ali s? 32

4. ZNAŠ NAPISATI PRAVILNO? 33

Velika začetnica 34

Najmanjša psička na svetu 36

Mihec sprašuje 37

Boš dobil eno na nos! 38

Ah, ta vejica! 39

5. POVEDI 41

Pripovedujemo 42

Sprašujemo 44

Prepoved, zapoved in opozorilo 46

6. SVET JE POLN STVARI IN BESED!	47
Levček dobi muco	48
Vrtna pravljica	51
Kdo bo pospravil?	53
7. VČERAJ, DANES, JUTRI	55
Prijatelja	56
Čokoladna torta	57
Ko zavijem darilo, ga kupim	59
Obiskali smo živalski vrt	60
Napiši nalogo sedaj!	62
Bom jutri povedal!	63
8. SPOROČAMO	65
Voščimo in čestitamo	66
Z lepimi pozdravi	69
Super bratec	71
Veliki Cirkus Hubertus	75
9. TO SEM JAZ! KDO SI PA TI?	77
To sem jaz	78
Pegasta sova	80
Tulipan	83
Čevlji	85

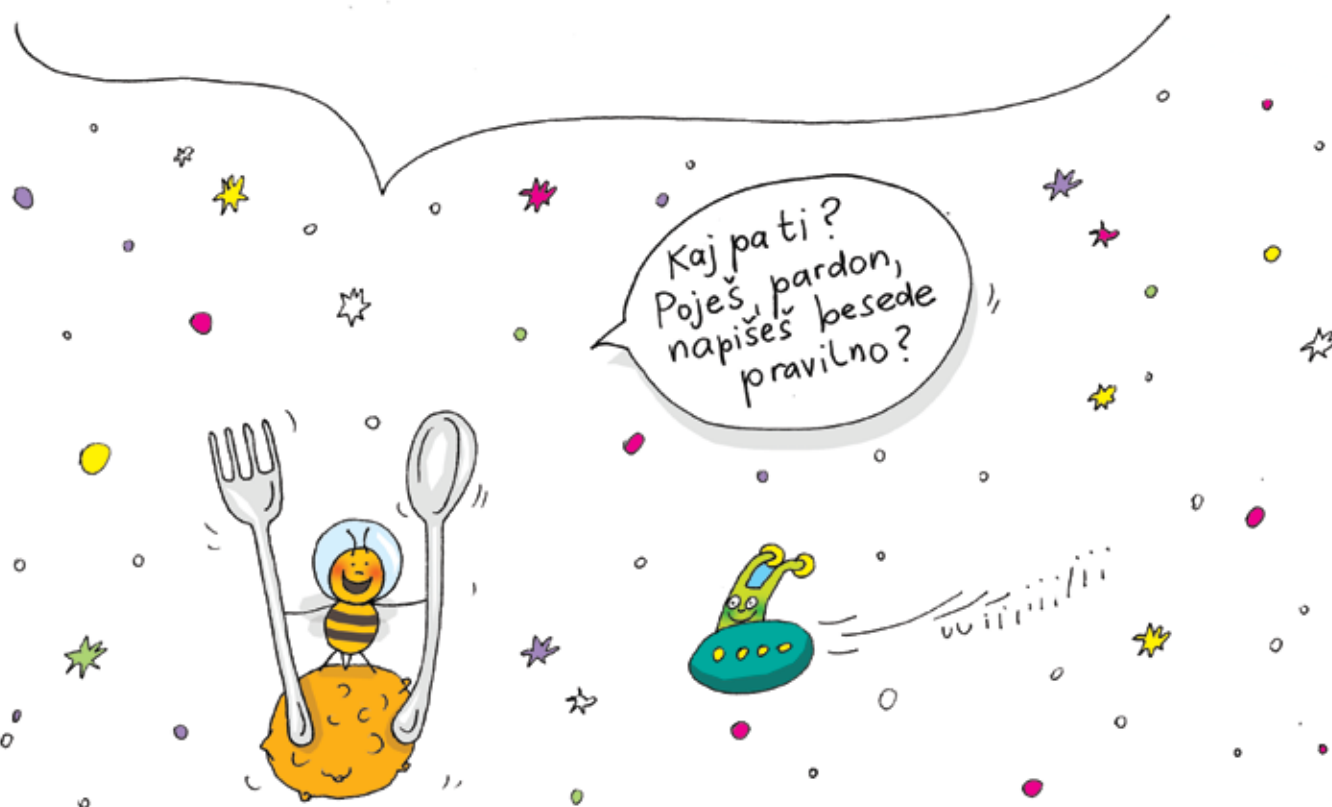

Na planetu Črkosnedu prebivalci jedo ČRKE. Črke naberejo lepo po vrsti, tako da dobijo besedo. In ko dobijo besedo, jo lahko pojedjo. Mali vesoljček TAL vsak dan poje veliko črk. Za zajtrk poje črke MALINE, JAGODE, MARELICE, saj ima zelo rad sadje. Do kosila poje še nekaj črk - SOK, ČOKOLADA.

Njegova mama je huda, ker to počne, saj potem noče nobene črke več. Seveda, sit je kot boben.

Ampak tu in tam se zgodi, da Tal poje napačne črke ali pa katero izpusti. Ravno zadnjič je pojedel črke ZELNATI ZAVITKI in dobil nekaj zmečkanega in kislega, kar sploh ni bilo užitno. Zato je pojedel še črke ŠAMROLA. Spet je dobil nekaj zmešano belo-rjavega, kar pa ni bilo tisto, kar je želel. Pa še mama mu je rekla, naj se končno nauči pravilno jesti črke.

In tako je šel TAL v šolo. Saj ni hotel iti, ampak je razumel, da bo vse življenje lačen, če se ne bo naučil jesti pravih črk in zelenih besed.

Legenda:

Zapomni si!

Zanimivost!

Delo v dvojicah

Za bistre glavice!

Delovni zvezek

POGLAVJE 1

JEZIK, KAJ JE TO?

JEZIK, KAJ JE TO?

In zakaj potrebujemo jezik?

- Z njim okušamo jedi.
- Živalski jezik lahko pojemo kot salamo.
- Jezik v čevljih je zato, da nas ne žulijo vezalke.
- Brez jezika ne bi mogli govoriti.
- Poznamo različne jezike, materni jezik in cel kup tujih jezikov. Kateri jezik je tvoj **MATERNI JEZIK**? Katere **TUJE JEZIKE** poznaš?
- Jezik uporabljamo kot vrsto znakov za pisanje in branje.
- No, nekateri ga pa tudi radi kažejo, kadar jim kaj ni prav.

Z jezikom, ki ga govori človek, lahko sporočamo več stvari. Z njim povemo kaj o sebi, povemo, kaj bi radi in česa ne maramo, kaj nam je všeč in kaj ne. Z jezikom se pogovarjamo, z njim se učimo in spoznavamo, kako razmišljajo in čutijo tudi drugi ljudje.

Kdaj je bila prvič tiskana knjiga v slovenskem jeziku?

Za bistre glavice!

Prvi slovenski knjigi sta izšli leta 1550. Napisal ju je **PRIMOŽ TRUBAR**. O njem boš izvedel več, ko boš malo starejši.

Slovenski jezik govori le malo ljudi, če se primerjamo z drugimi narodi. Imamo pa zato toliko več narečij. Če bi se srečali Primorci, Gorenjci, Štajerci, Prekmurci – ali bi se razumeli?

Narečja se zelo razlikujejo od knjižnega jezika po nekaterih glasovih in besedah. **KNJIŽNI JEZIK** pa je jezik, ki ga razumemo vsi Slovenci, saj je za vse enak. Govorimo ga pri skrbno pripravljenih nastopih, beremo ga in tudi pišemo.

POGLAVJE 2

ZA
SPORAZUMEVANJE
STA POTREBNA
DVA

ZA SPORAZUMEVANJE
STA POTREBNA DVA

1. Oglej si primere pogovorov. Preberi prvi primer.

Odgovori.

1. Kdo govori v tem besedilu?
2. Kdo posluša?

Za dobro sporazumevanje morata biti prisotni vsaj dve osebi:

- ena, ki govori – **GOVOREC** in druga, ki posluša – **POSLUŠALEC**
ali
- dve osebi, ki se pogovarjata
ali
- ena oseba, ki piše in druga, ki bere.

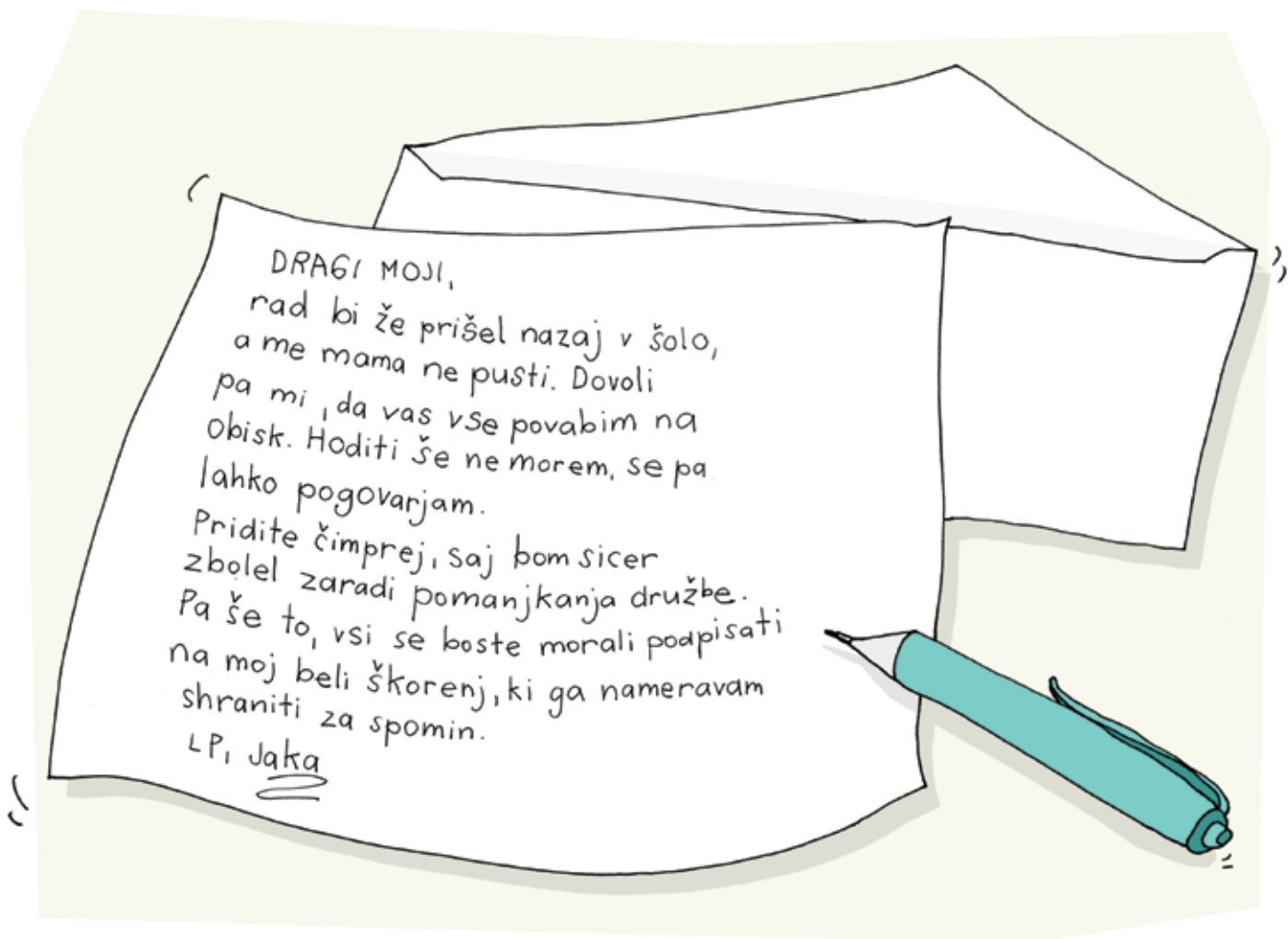
2. Preberi drugi primer in odgovori na vprašanja.

1. Kdo v tem besedilu govori?
2. Koliko sogovorcev si naštel? Enega, dva, tri ali več?
3. O čem teče pogovor?
4. Je pogovor vljuden?

3. Sedaj pa preberi še zadnji primer in odgovori na vprašanja.

Jaka si je zlomil nogo. Dolgčas mu je bilo po sošolcih, zato jim je napisal pismo.

1. Kdo v tem besedilu/pismu piše?
2. Koliko oseb piše besedilo/pismo?
3. Kdo besedilo bere?
4. Koliko oseb bere besedilo?
5. Si si že kdaj zlomil nogo, roko ali prst?
 Si morda kako drugače zbolel in so te
 sošolci obiskali? Povej sošolcem, kako
 si se počutil ob njihovem obisku.

SPORAZUMEMO SE LAHKO TUDI BREZ BESED

1. S sošolcem ali sošolko zaigrajta naslednje prizore.

Med tujci si, katerih jezika ne poznaš.

Kako bi jim dopovedal, da si:

- a) zaspan, b) lačen, c) žejen?

Delo v dvojicah

2. Preberi strip. Se strinjaš z učiteljico? Zakaj?

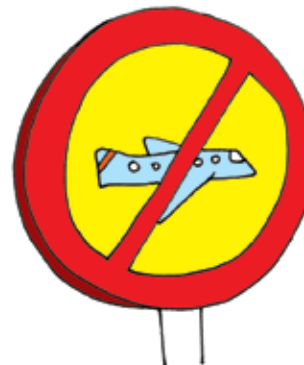

3. Razmisli in povej. Kaj lahko pomeni, če nekdo:

- prikima,
- odkima,
- skomigne z rameni,
- pokaže jezik,
- žuga s prstom,
- cepeta,
- maha z belo zastavo?

4. Oglej si spodnje znake in povej, kaj pomenijo.

Poznaš še kakšen znak, ki ga razume večina ljudi?

Nariši ga (jih) v zvezek.

Sporazumevamo se lahko **BESEDNO**
(govorimo, napišemo) in **NEBESEDNO**
(narišemo, pokažemo).

Zapomni si!

Kaj meniš, se živali tudi sporazumevajo med seboj?
Misliš, da se živali tudi smejijo?

Za bistre glavice!

Tudi smeh je oblika sporazumevanja. Modri ljudje pravijo, da je smeh pol zdravja. Kakšni se ti zdijo otroci sveta na sliki? So bolni ali zdravi? So veseli ali žalostni?

Reši naloge v delovnem zvezku.

Delovni zvezek

DOBER DAN ALI ŽIVIJO

NEJC: Dober dan, gospa.

PRODAJALKA: Dober dan.

NEJC: Mi lahko poveste, koliko stane kilogram češenj?

PRODAJALKA: 1 EUR. Ti jih dam?

NEJC: Zelo poceni so. Kar dva kilograma mi dajte, prosim.

PRODAJALKA: Takole, izvoli.

NEJC: Hvala, nasvidenje.

PRODAJALKA: Nasvidenje.

NEJC: Živijo, Tine.

TINE: Zdravo, mrcina, kako si kaj?

NEJC: Super, pravkar sem kupil nekaj za zobat, mljask!

TINE: Uh, saj se ti kar sline cedijo. Pokaži robo.

NEJC: Postrezi si.

TINE: Njam, češnje, te imam najraje! Hvala.

NEJC: Naslednjič si ti na vrsti.

TINE: Velja.

NEJC: Se vidiva, adijo.

TINE: Adijo.

MATEJA: Bližje mi je pogovor med Nejcem in Tinetom. Tudi jaz se tako pogovarjam s prijatelji, s starši in sošolci. Tak pogovor se mi zdi bolj sproščen in domač.

MIHA: Res je, s tistimi, ki so nam blizu, se pogovarjamo v **POGOVORNEM** jeziku, bolj po domače.

MATEJA: S prodajalko, zdravnikom, knjižničarko in ostalimi, ki jih ne poznam, se pogovarjam bolj vljudno in bolj primerno v **KNJIŽNEM** jeziku.

MIHA: Res je tako. Do neznancev, odraslih, ki nam niso domači, smo v pogovoru bolj zadržani, z njimi se pogovarjamo v **KNJIŽNEM JEZIKU**, ogovarjamo pa jih z **VI**. Mateja, ali še kje govoriš v **KNJIŽNEM JEZIKU**?

MATEJA: Seveda, kadar nastopam pred razredom ali na šolskih prireditvah. Takrat se ne smem šaliti, resno in zbrano moram povedati, kar imam napisano.

MIHA: Menim, da bi se vsi raje pogovarjali bolj po domače. Kaj ti misliš?

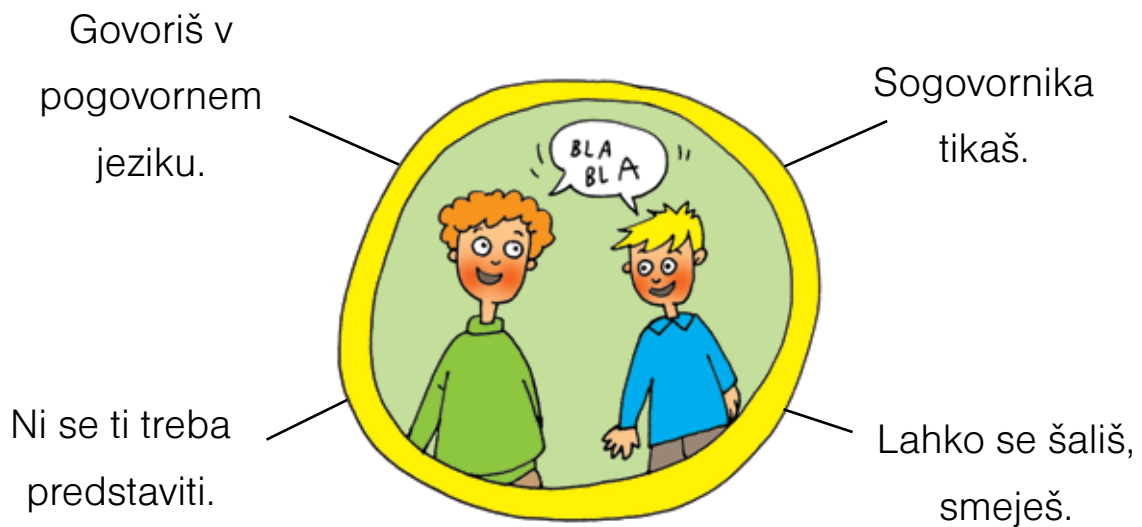
MATEJA: Hm, ne vem. Bi me potem sploh vsi razumeli in jaz druge? Na primer bi jaz, ki govorim z domačimi v gorenjskem narečju, razumela Primorca ali Prekmurca?

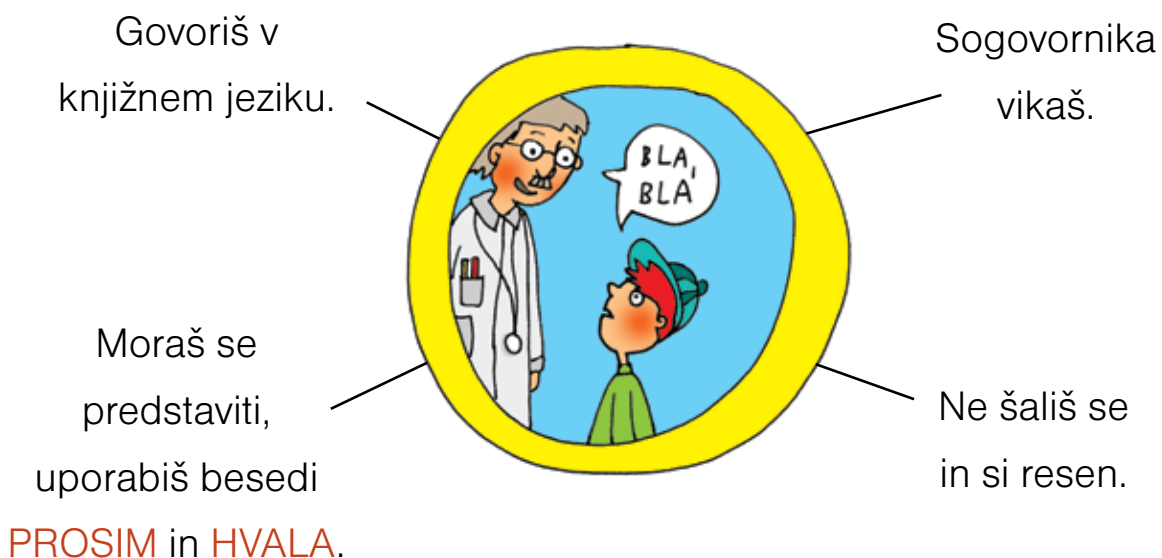
MIHA: Menim, da je kar super, da imamo **KNJIŽNI JEZIK**, ki nam omogoča, da se vsi razumemo.

Značilnosti pogovora z domačimi, sošolci, prijatelji in znanci:

Značilnosti pogovora z odraslimi, neznanci in starejšimi:

TELEFONSKI IMENIK

1. Preberi zgodbo o zaljubljenem Marku.

Marko in Nejka sta si na letovanju izmenjala telefonski številki in naslov. Žal je Marko, zaljubljen kot je bil, izgubil Nejkino telefonsko številko. Ostal mu je le še naslov. Pisma ji ni hotel pisati, želel jo je slišati in se z njo pogovarjati.

Kaj mu svetuješ?

Kje naj najde Nejkino telefonsko številko – pa ne številko mobitela, ampak tisto, ki zazvoni doma, na domačem, stacionarnem telefonu?

Kadar ne poznaš telefonske številke, jo enostavno poiščeš v **TELEFONSKEM IMENIKU**, dobiš pa jo lahko tudi na **ZGOŠČENKI**, ki jo lahko kupiš na pošti.

Zapomni si!

Slovarček:

STACIONAREN – nekaj, kar je vedno na določenem mestu.

2. Preberi.

V sosednji hiši gori.

V bazenu se nekdo utaplja.

V parku, kjer se sprehajaš, nekdo leži na tleh in se ne gane.

Kaj boš storil? Odgovori.

a) Sedel boš na tla in jokal.

b) Tekel boš k sosedu in ga prosil za pomoč.

c) Zavrtel boš telefon in poklical gasilce, policijo ali zdravnika.

č) Skomignil boš z rameni, ker se te to ne tiče.

Nikoli ne vemo, kdaj se nam lahko kaj takega zgodi. In takrat ne smemo zbežati. Takoj pokličemo pomoč. Za to imamo posebne telefonske številke:

Zapomni si!

Te številke naj bodo doma vedno na vidnem mestu.

3. S sošolci zaigrajte katero od napisanih možnih nesreč. Kaj boste storili?

TELEFONSKI POGOVOR

Se spomniš zaljubljenega Marka? Tistega, ki je izgubil Nejkino telefonsko številko?

Ja, Marko je s pomočjo telefonskega imenika in Nejkinega naslova našel pravo telefonsko številko. Zaprl se je v sobo in zavrtel številke. DRRRIIIN, DRRRIIIN ...

**POZDRAVIŠ
IN SE PREDSTAVIŠ**

NEJKIN OČE: Prosim, Jože pri telefonu.

MARKO: Dober dan, gospod Novak, tukaj pa Marko. Je Nejka doma?

NEJKIN OČE: Pozdravljen Marko, seveda je doma, čaka na tvoj klic.

MARKO: Jo lahko pokličete?

NEJKIN OČE: Seveda, **lepo se imej.**

MARKO: **Hvala, nasvidenje.**

NEJKIN OČE: Nejkaaaaa, Marko je!

**POZDRAVIŠ
IN SE POSLOVIŠ**

POZDRAV IN PREDSTAVITEV

NEJKA: Živijo, Nejka tu.

MARKO: Zdravo, Nejka.

NEJKA: Marko? Joj, kje si hodil tako dolgo?!?

MARKO: Hm, e ... e ... bil sem pri babici, ki nima telefona.

NEJKA: Aja, sem mislila, da si pozabil name.

MARKO: Ah, kje! Komaj čakam, da se greva podit s kolesi.

NEJKA: Prideš k meni po kosilu?

MARKO: Seveda, oče me bo pripeljal.

NEJKA: Se vidiva, **adijo**.

MARKO: Velja, **čau!**

P
O
G
O
V
O
R

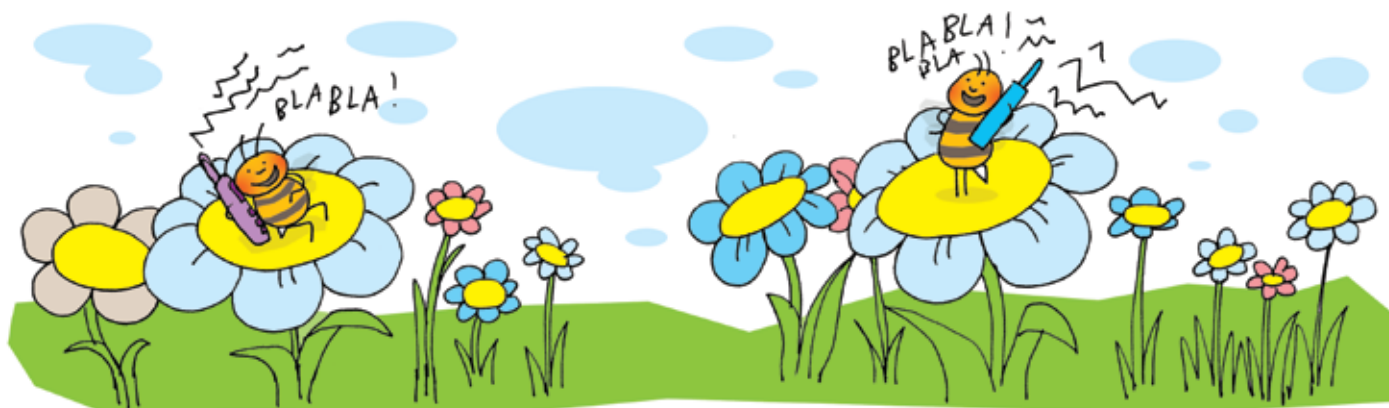
POZDRAV

Zapomni si!

Ko se pogovarjamo po telefonu, moramo poznati nekaj pravil:

- pozdravimo in se predstavimo,
- govorimo vljudno (nismo nesramni in žaljivi),
- upoštevamo sogovornika (odrasle osebe vikamo, vrstnike tikamo), uporabljamo knjižni ali neknjižni, pogovorni jezik,
- vljudno se poslovimo.

POGLAVJE 3

**ČRKE IN BESEDE,
KI NAM NAGAJAJO**

BESEDE SO IZ ČRK

Besede so sestavljene iz glasov oziroma črk. Slovenščina ima 25 črk.

Z **BESEDAMI** nekaj **POIMENUJEMO** ali **DAMO NEČEMU IME**.

1. Poimenuj narisano.

Poimenovane besede uporabi v povedih.

Povedi napiši v zvezek.

Besedo napišemo, lahko pa jo tudi narišemo. Narisanim besedam rečemo znamenja.

2. Poglej spodnja znamenja in povej, kaj pomenijo.

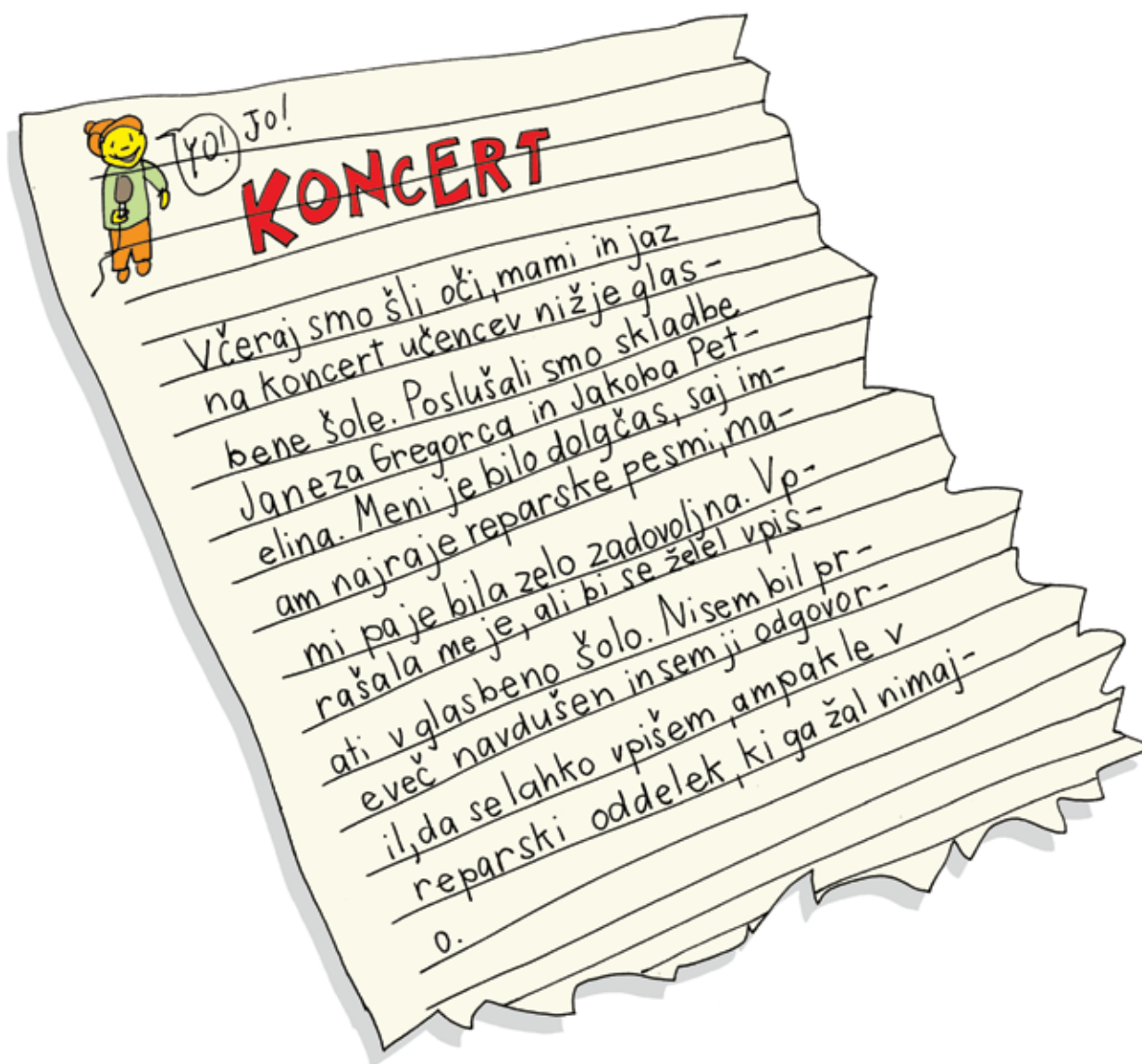

DE-LI-MO!

Kaj vse lahko delimo?

Lahko delimo malico s sošolcem ali sošolko, delimo bonbone, ko imamo rojstni dan, delimo poljubčke ob praznikih, delimo srečo in žalost, delimo pa tudi besede.

1. Preberi Janov spis in popravi besede, ki jih je delil narobe. Pravilno deljene besede prepisi v delovni zvezek.

Besede delimo tako, da jih **ZLOGUJEMO**. V prejšnji in naslednji vrstici mora biti vsaj en zlog.

2. Pogledj si nekaj primerov. Glasno jih zloguj.

mi – za

va – za

če – sen

knji – ga

ma – mi – ca

pe – ri – lo

to – var – na

Zdaj pa poskusi še sam! Glasno zloguj.

hiša

hi – ša

Zapomni si!

Besede lahko delimo na:

- **DVA DELA** (ko-za),
- **TRI DELE** (lo-pa-ta),
- **ŠTIRI DELE** (po-ma-ran-ča).
- Nekaterih besed **NE MOREMO DELITI** (na primer: nit, pes, koš, nož, miš, klop).

ZADREGA Z L-JEM

JE »L« ALI »U«?

Nekatere črke abecede nas pri zapisu besed lahko spravijo v zadrego. Ena izmed njih je črka L.

1. Preberi. Pozoren bodi na podčrtane besede.

Lan se rad lepo loblači. Pravi, da lobleka naredi človeka. Za lproslavo ob prvem maju je loblekel lplavo srajco in lbele lhlače. Na lglavo si je lposadil rdečo kapo, lobul pa rumene lčevlje. lBil je lzelo ponosen nase, nam se je pa lzdel smešen.

Kako si izgovoril črko L? Kot L ali kot U?

Če črka **L** stoji sredi besede, jo izgovorimo po navadi kot **L**, včasih pa kot **U** (dežela, slon, volna, žolna).

Zapomni si!

2. Pozorno preberi.

Rok je lbiu navdušen smučar. V Hervisu se je lpozanimau, koliko stane nova smučarska oprema. lKupiu si je nove smuči. Zelo se je lrazveseliu, ker so mu podarili še kapo.

So podčrtane besede zapisane pravilno?

Besedilo pravilno prepiši v zvezek.

Zapomni si!

Če je črka **L** na koncu besede, jo izgovarjamo kot **U**:
kupil, odkril, bil, razveselil, zapišemo pa jo s črko **L**.

3. Premisli.

Kako izgovoriš črko L, če je prva črka besede?

TEŽAVE Z V-JEM

JE »V« ALI »U«?

Tudi črka V nam lahko povzroča težave.

1. Preberi in odgovori na vprašanja.

Eugen je ustopil u razred in zaupil: Saša je zmagala u teku na 100 m!

Bravo mi!! U našem razredu so sami zmagovalci, nobene ouce!!!

1. Kako si prebral črko U v podčrtanih besedah? Kot U ali kot V?

2. Ali so podčrtane besede pravilno napisane? **Ustno**

popravi narobe napisane besede in besedilo pravilno prepiši v zvezek.

3. S katero črko boš zamenjal U-je?

2. Glasno preberi povedi.

Vaza se je razbila.

Zagnal je vik in krik.

V avtobusu se je vozilo sedem potnikov.

Kako si prebral črko V v podčrtanih besedah?

3. Preberi. Pozoren bodi na podčrtane besede.

Andrej je ustopil v sobo.

Miha je kupil auto.

Tat je ulomil v banko.

Tinček je pasel ouce na planini.

Rad je prišel domou.

Unaprej je vedel, da je ne bo.

So besede zapisane pravilno?

Pravilno napisane besede napiši v zvezek in jih uporabi v novih povedih.

Z ALI S?

1. Preberi zgodbo o tem, kaj vse bo Zala počela na morju. Bodi pozoren, kako bereš besedici Z in S.

Zala se odpravlja na morje. Potovala bo **z** Mihom, ki je njen stric, **s** teto Majdo in **s** psom Kimom. Na morju se bo vozila **s** čolnom in **z** rolerji. Igrala se bo **s** školjkami in **z** ježki. **S** seboj bodo vzeli šotor. **S** hrano se ne bodo preveč ukvarjali – kar **z** rokami bodo jedli ribe, ki jih bodo ujeli. »**S** svojim želodčkom moram lepo ravnati, torej zdravo jesti,« pravi Zala, »in **z** malim moraš biti zadovoljen.« Stric in teta se spogledata in namuzneta. Bila sta namreč dobro založena tako **s** čokolado kot tudi **s** piškoti.

Zapomni si!

S izgovorimo skupaj z besedo, ki ji sledi.
Na primer: **s**čokolado, **s**teto, **s**slonom ...
Enako storimo s črko **Z**. Glej primere: **z**Zalo,
zježki, **z**rokami ...

POGLAVJE 4

ZNAŠ NAPISATI
PRAVILNO?

VELIKA ZAČETNICA

1. Preberi. Pozoren bodi na rdeče obarvane črke.

Špela **N**ovak je za rojstni dan dobila morskega prašička. **K**er je imel dolgo dlako, mu je dala ime **K**osmatinko. **N**jen brat **A**nže je že imel hrčka, ki mu je bilo ime **Z**aspankec. **S**edaj se bosta lahko skupaj igrala, jedla in spala.

Sedaj pa preberi še tole besedilo:

kmet ves dan težko dela. dela na polju in v sadovnjaku. vsak dan nahrani dva konja in tri krave, psa in mačke. včasih mu pomaga vnuk, ki zelo rad vozi traktor. zvečer gre kmet utrujen zgodaj spat.

Ali so povedi napisane pravilno?

Preberi besede, ki bi morale biti zapisane z veliko začetnico. Povedi pravilno prepisi v zvezek. Na kaj boš pozoren?

Začetek stavka ali povedi vedno napišemo z **VELIKO ZAČETNICO**.

Zapomni si!

2. Katera odgovora sta pravilna?

Kako napišeš svoje ime?

- a) Z malo začetnico. b) Z VELIKO ZAČETNICO.

Kako napišeš svoj priimek?

- a) Z malo začetnico. b) Z VELIKO ZAČETNICO.

Nekateri ljudje imajo poleg imena še **VZDEVEK**. Matej je lahko Mate, nekdo, ki se piše Medved, je lahko Medo in podobno. Tudi vzdevke pišemo z **VELIKO ZAČETNICO**.

Z **VELIKO ZAČETNICO** pišemo vsa imena oseb in živali.

Zapomni si!

NAJMANJŠA PSIČKA NA SVETU

PIKA

1. Preberi besedilo o Piki.

Pika je najmanjša psička na svetu. Tako majhna je, da jo Maša lahko spravi v žep. Ampak zna biti huda in zna lajati, čeprav je tako majhna. Laja tako glasno, da jo Maša včasih kliče kar Sraka.

Sedaj poznaš psičko Piko, gotovo poznaš Piko Nogavičko, poznaš pa tudi **PIKO** na koncu povedi.

Zapomni si!

Kadar nekaj pripovedujemo in potem to zapišemo, na koncu povedi napišemo **PIKO (.)**.

MIHEC SPRAŠUJE

VPRAŠAJ

1. Preberi.

Vsako jutro so Mihčeve prve besede: »Zakaj moram v vrtec?« Ko ga mamica prepriča, da pač mora iti, nadaljuje z vprašanji.

»Kam bomo šli pa popoldne? Kje so moji copati? Ali jih je vzela muca? Kdo me pride iskat v vrtec? Kaj bo pa za večerjo? Ali me imaš kaj rada?«

Mamica se vedno nasmehne, Mihec pa vedno presenečeno vpraša:

»Zakaj se smeješ, mami?«

2. Odgovori na vprašanja.

1. Koliko meniš, je star Mihec?
2. Katere so njegove prve besede zjutraj?
3. Kaj vse sprašuje mamico?
4. Zakaj se mamica vedno nasmehne?

Odgovore napiši v zvezek.

Kadar kaj sprašujemo in ta vprašanja napišemo, moramo na koncu povedi napisati **VPRAŠAJ (?)**.

Zapomni si!

BOŠ DOBIL ENO NA NOS!

KLICAJ

1. Preberi.

Jaka in Staš sta soseda in sošolca. Sta tudi prijatelja, vedno in povsod, le pri košarki se včasih zatakne.

Njun pogovor med včerajšnjo tekmo je bil takle:

S klicajem pač nimamo težav. **KLICAJ (!)** napišemo, kadar kaj povemo zelo razburjeno, jezno, v strahu ali ob velikem veselju. Na primer: Čestitam! Tega ne bom jedla! Mir mi daj!

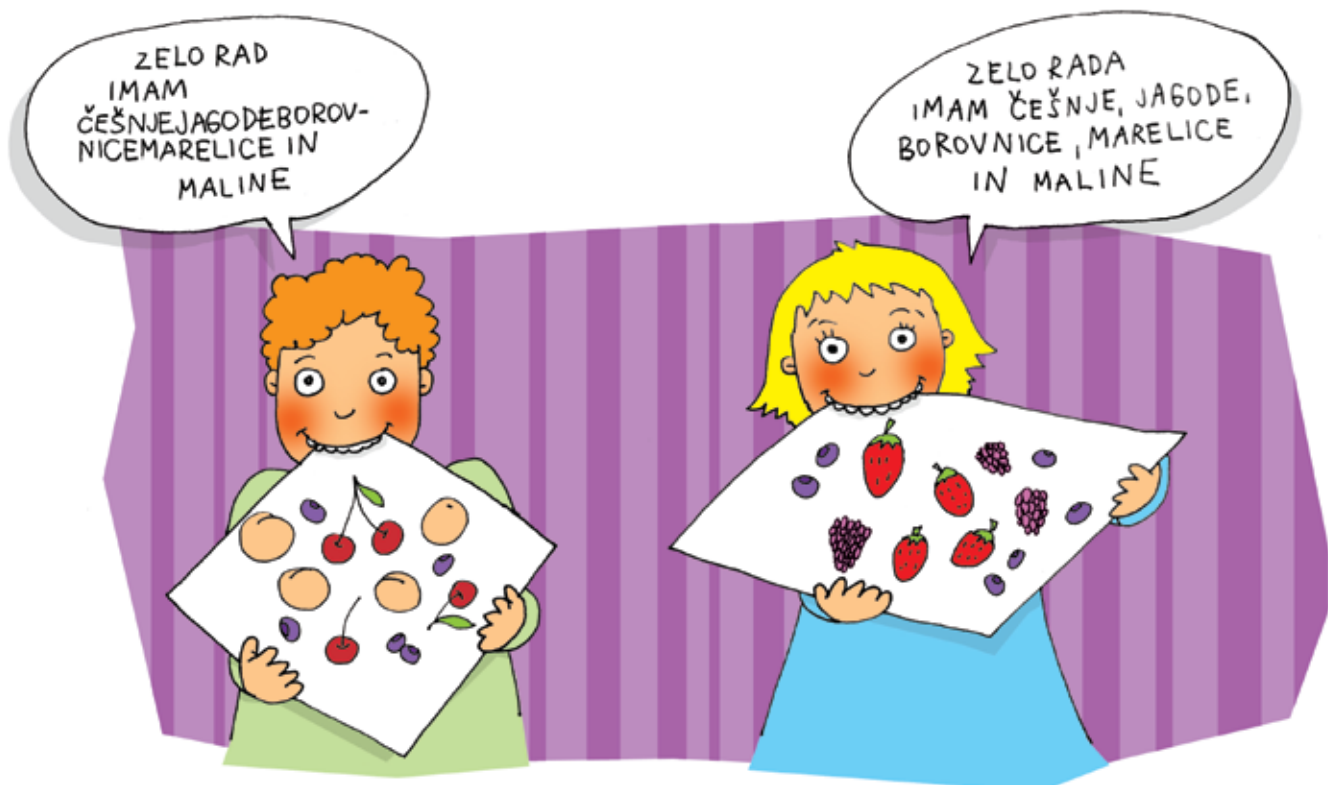
PIKA, **VPRAŠAJ** in **KLICAJ** so **LOČILA**, kar pomeni, da ločujejo **POVEDI** med seboj.

Zapomni si!

AH, TA VEJICA!

1. Preberi, kaj sta povedala Ambrož in Tinkara.

Kateri stavek si lažje prebral in razumel? Prvega (Ambroževega) ali drugega (Tinkarinega)?

Zapomni si!

Tudi **VEJICA** je **LOČILO**, saj ločuje **BESEDE** med seboj. Napišemo jo, kadar kaj naštevamo. Npr.: Pri likovnem pouku potrebujemo vodenke, čopič, gobico, voščenke, lepilo in škarje.

BESEDA , BESEDA

2. Povej, kje manjka vejica.

Na rojstnodnevno zabavo sem povabil dedka babico teto strica bratranca in sestrično.

Prinesli so mi knjigo čokolado igrico »Človek ne jezi se!« in deset balonov.

Vadi pisanje vejice. Reši naloge v delovnem zvezku.

POGLAVJE 5

POVEDI

PRIPOVEDUJEMO

1. Preberi in odgovori.

Vsak pes lahko postane pes reševalec. Rodovnik in pasma psa nista pomembna. Pes se mora učiti za reševalca že od malega. Ko je še mladiček, se vodnik z njim igra skrivalnice: vodnik se skrije, kuža pa ga mora najti. Nato se uči ukazov SEDI, STOJ, POLEG (ali K NOGI). Ko je mladiček star kake pol leta, se začneta igrati igrico PRINESI. Vodnik vrže igračko, kuža jo mora najti in prinesiti vodniku nazaj. Na začetku je igrica kar smešna, saj kuža nerad vrne igračko vodniku. Najraje bi jo obdržal, se z njo igral, jo metal v zrak in jo žvečil.

Vendar pravi vodnik lahko psa že samo z glasnim ukazom PUSTI kmalu odvadi takega vedenja. Bolj pametni psi se te vaje naučijo kar hitro, saj vedo, da bodo zato pohvaljeni in mogoče tudi nagrajeni s kakšnim pasjim piškotom.

1. Preštej povedi. Koliko si jih našel?
2. Katero ločilo so imele te povedi na koncu?

2. Odgovori na vprašanja. Odgovore napiši v zvezek.

1. Ali lahko vsak pes postane reševalec?
2. Ali je lahko reševalec le pes z rodovnikom?
3. Ali je pomembna pasma psa?
4. Kako zgodaj se mora pes začeti učiti za reševalca?
5. Kako se mladiček prične učiti, da bo postal dober reševalec?
6. Katerih ukazov se mora pes najprej naučiti?
7. Kako se vodnik in njegov pes igrata igrico PRINESI?
8. Zakaj nekateri psi neradi prinesejo igračko vodniku?
9. Kako lahko vodnik prepriča psa, da mu igračko prinese nazaj?
10. Zakaj se bolj pametni psi naučijo te vaje hitreje?

Kadar nekaj **PRIPOVEDUJEMO**, uporabljamo **PRIPOVEDNE POVEDI**. Na koncu stavka ali povedi gremo z glasom navzdol. Na koncu napišemo **PIKO**.

Zapomni si!

SPRAŠUJEMO

1. Preberi, kako je Nejc iskal Zalo.

Maj: Kje si? Kod hodiš?

Nejc: Brat mi je naročil, naj poiščem Zalo.

Maj: Ali si jo našel?

Nejc: Seveda, samo nisem vedel, če sem našel pravo.

Maj: Kako, pravo?

Nejc: Ja, Zala je moja sestra in njo sem našel.

Maj: In kaj je potem tu narobe?

Nejc: Narobe je to, da je moj brat hotel vodo Zalo!

Maj: Kaj si rekel? Ha, ha, ha!

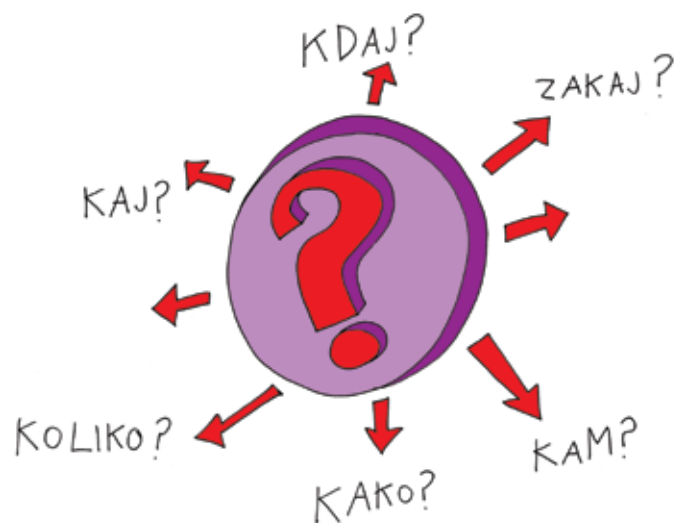
Zapomni si!

Kadar **SPRAŠUJEMO**, uporabljamo **VPRAŠALNE POVEDI** (Koliko je ura?, Kje hodi ta mulc?). Na koncu povedi napišemo **VPRAŠAJ**.

KDAJ IMAŠ ROJSTNI DAN?
KOLIKO BOŠ STAR?
KAJ SI ŽELIŠ ZA ROJSTNI DAN?
KJE BOŠ PRAZNOVAL?
KOLIKO PRIJATELJEV SI POVABIL?

2. Preberi vprašalnice. Ali se lahko spomniš še katere?

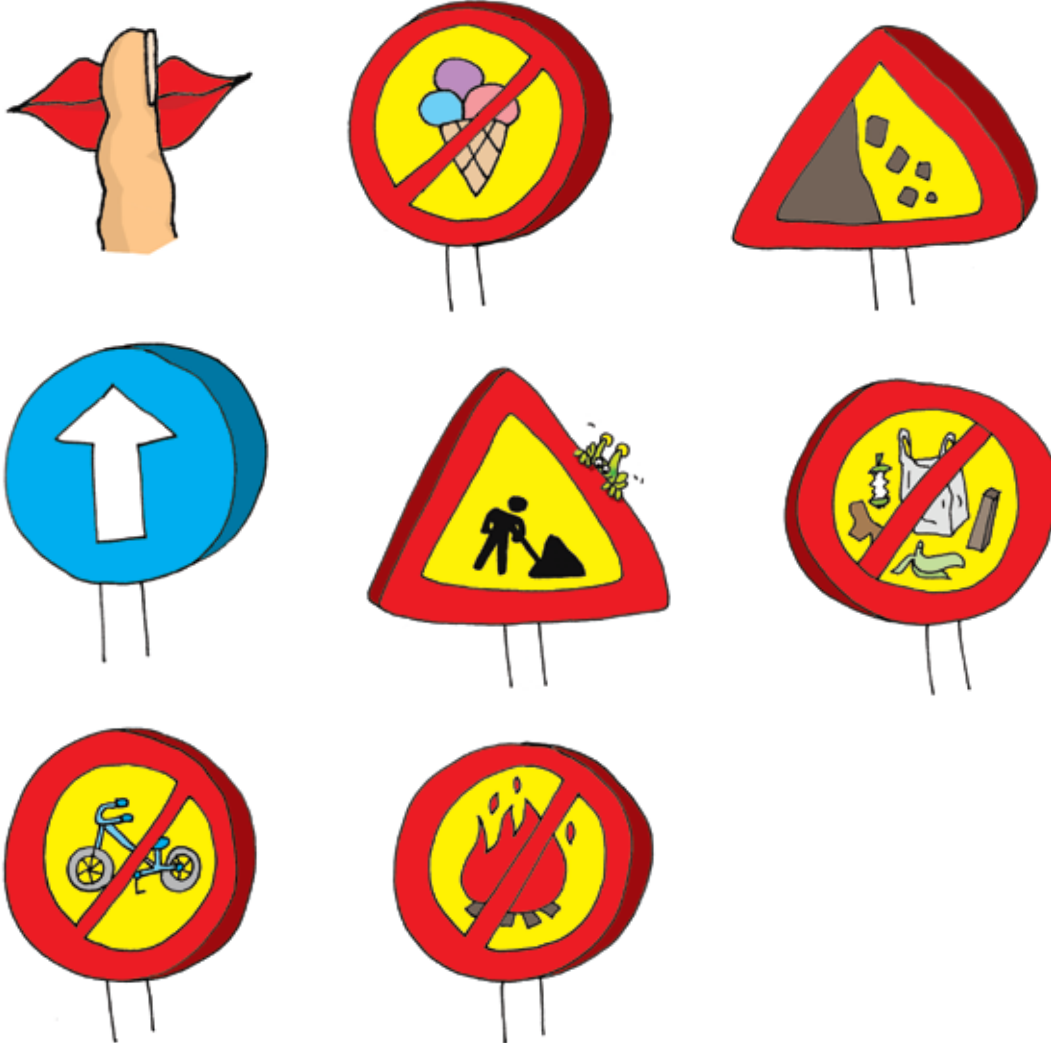

Vprašalnice prepisi v delovni zvezek in jih uporabi v povedih.

PREPOVED, ZAPOVED IN OPOZORILO

1. Kaj pomenijo naslednji znaki? Napiši v zvezek.

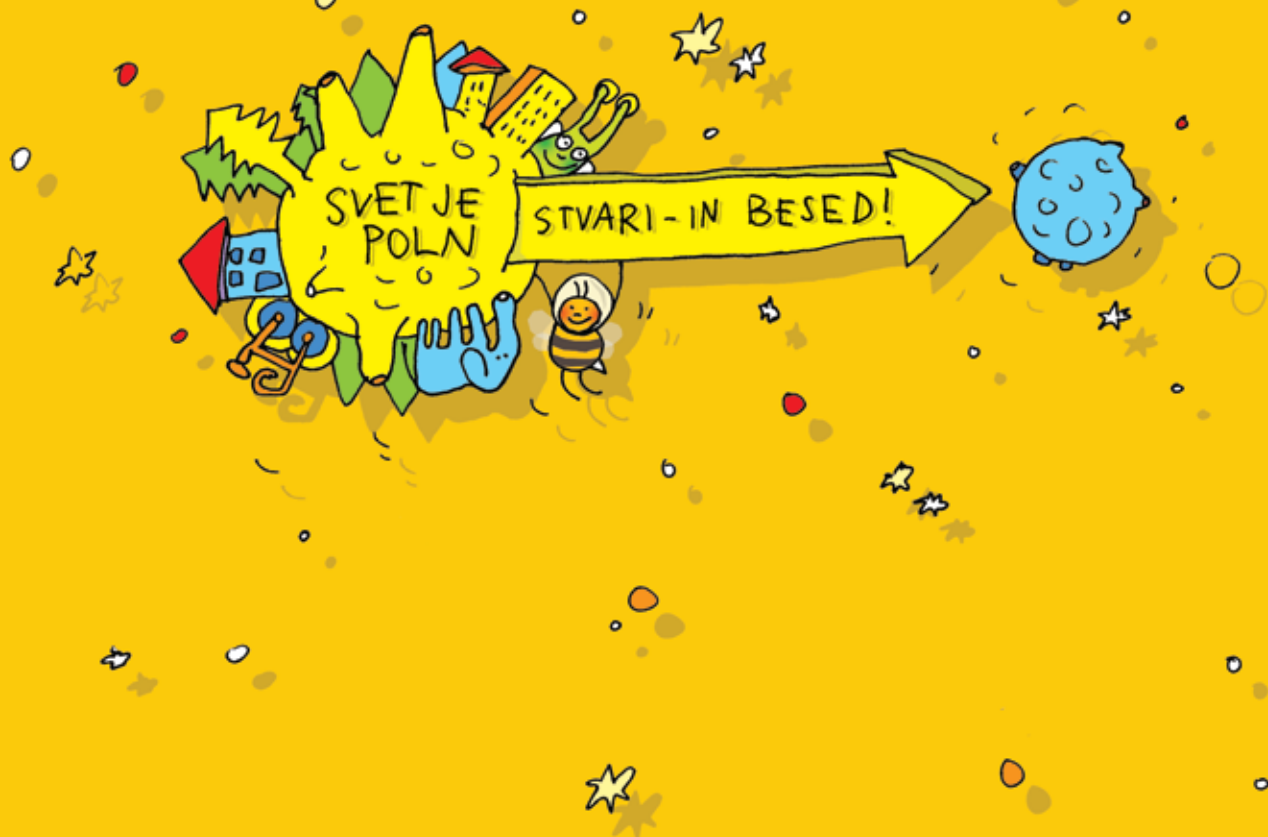
Katero ločilo si napisal na koncu povedi?

Zapomni si!

Prepovedujemo, zapovedujemo ali opozarjamo lahko jezno, žalostno, presenečeno. Na koncu **VELELNE POVEDI** gremo z glasom navzgor. Na koncu povedi napišemo **KLICAJ**.

POGLAVJE 6

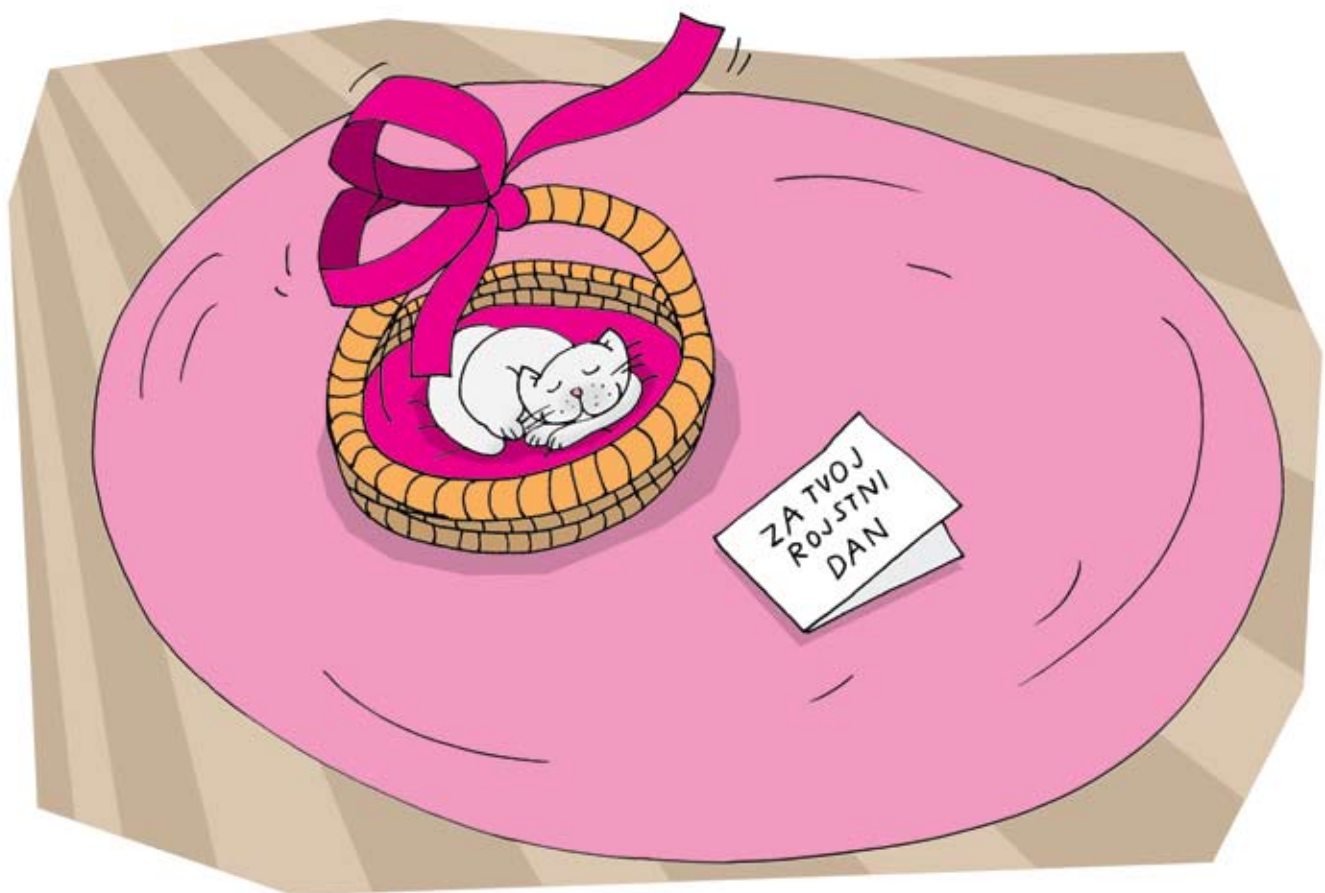
**SVET JE POLN
STVARI IN BESED!**

LEVČEK DOBI MUČO

1. Preberi in odgovori na vprašanja.

Levčkov stric Janez je Levčku obljubil, da bo za rojstni dan dobil muco.

In res, stric in teta sta prišla z velikim šopkom vrtnic in veliko košaro. Na ročaju je bila rdeča pentlja, pod njo voščilo in pod voščilom je na blazini mirno spala mlada, bela perzijska muca. Levček je bil navdušen. Takoj jo je nesel pokazat mami in očetu, dedku in babici in seveda sestrici Lei. Ker so jo vsi božali, se je prebudila in skočila na mehko preprogo, za katero je ugotovila, da jo lahko čudovito praska in cuka.

Nato je skočila na fikus in se odgnala na zaveso. Kaj je lahko lepše od plezanja po zavesah! Levček se je skoraj zjokal, le kaj bo rekla mami! Poleg tega je čisto zmedla ovčarja Rekso, ki ni vedel, ali naj jo popade ali naj se z njo igra. Čudno radovedno pa je opazovala tudi papagaja Kokija v kletki.

Nato je pozvonilo. Poštar je prinesel pismo za Levčka, za njim pa so se drenjali njegovi sošolci in bratranec Rok. Vsi so hoteli božati muco, Levček pa je godrnjal: »Saj je moj rojstni dan in ne njen.«

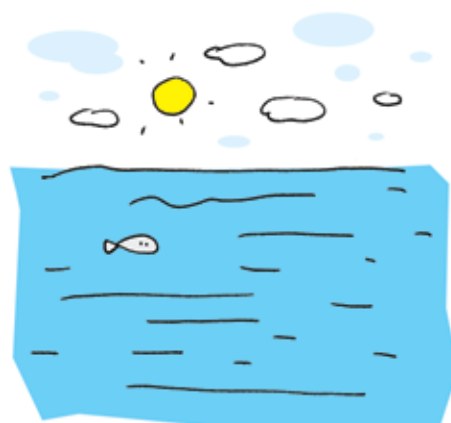
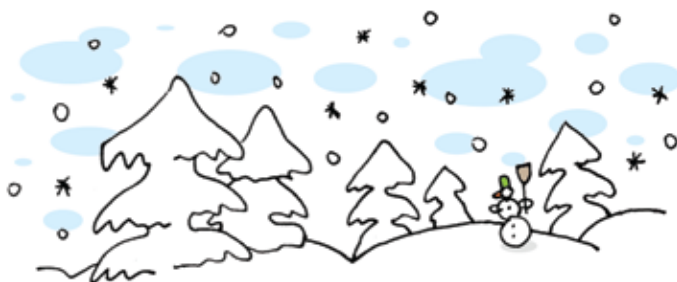
1. Kaj je dobil za rojstni dan Levček za darilo? Se ti zdi to darilo nenavadno?
2. Ali ljudje po navadi podarjamo živali za darilo? Zakaj ne?
3. Se ti zdi, da sta se stric in Levček o darilu pogovarjala že pred rojstnim dnem? Kaj misliš, bi se lahko zgodilo, če se o tem ne bi dogovorila?
4. Na kaj moraš biti pozoren, ko kupuješ živali?
5. Misliš, da se bo muca spoprijateljila s psom Reksom? Kaj pa s papagajem Kokijem? Kaj bi svetoval Levčku?

Poglej okrog sebe. Kaj vse lahko vidiš? Za vse, kar vidiš, imaš besedo, kajne?

Ljudje smo dali **imena/besede** vsemu, kar nas obdaja.

2. Poišči besedo, ki pove, kaj je na sliki.

Reši naloge v delovnem zvezku.

VRTNA PRAVLJICA

1. Preberi in odgovori na vprašanja.

Janina babica vsak dan dela na vrtu, a vseeno ni prepričana, da so čudovite rastline, ki v njem rastejo, res delo njenih rok. In tudi Jana, vedno ko obišče babico, pravi: »Ta vrt je naravnost pravljichen, kot da bi ti pomagali kakšni vrtni škratki in vile.« Vrt je vedno lepo pospravljen, vrtnice obrezane, jabolane in hruške zaščitene pred škodljivci, plevela ni videti nikjer. Paradižnik je temno rdeč, kumare zelene in debele, bučke bleščeče, peteršilj raste, da je joj, družbo mu dela sladko korenje.

Tik pred vhodom v hišo raste na eni strani malinov grm, poleg njega ribez, malo dlje dehtijo šmarnice in vsako pomlad se ob potki razcvetijo tulipani, narcise in potonike. Če kje ostane še količkaj prostora, pa tam zrastejo kronice in zvončki, ki jih ima babica najraje.

Morda pa na tem vrtu res živijo vile in škrti. Kdo bi vedel?

1. Zakaj Jana meni, da je babičin vrt pravljichen?
2. Zakaj babica ne verjame, da je njen vrt v resnici le delo njenih rok?
3. Ali bi bil vrt drugačen, če babica ne bi vsak dan delala na vrtu?
4. Ali verjameš, da ji pomagajo vile in škrti?
5. Kdaj je lahko neko delo, ne le delo na vrtu, odlično narejeno?
6. Kako se počutiš, če sam nekaj res dobro opraviš?

Reši naloge v delovnem zvezku.

KDO BO POSPRAVIL?

Rad pospravljaš? Najbrž ne, ampak včasih je to potrebno, saj sicer lahko na kaj pozabiš ali pa ne moreš najti nečesa, kar nujno potrebuješ.

Jan je že tak, cel kup stvari ima na tleh ali pa kje drugje, kamor nikakor ne sodijo. Zato ga je mama danes zaklenila v sobo. Dokler ne bo vse lepo urejeno, ne sme iz sobe pomoliti niti nosu.

1. Dobro si oglej Janovo sobo in povej, kaj vidiš.

2. Odgovori.

1. Ali se boljše počutiš v sveže oprani in zlikani obleki ali v kavbojkah, ki jih nosiš že dva tedna?
2. Se zjutraj umiješ ali greš kar neumit in nepočesan v šolo?
3. Ali se dobro počutiš v čistem, zračnem prostoru ali imaš raje nered, umazanijo, kose pice pod posteljo in polit kozarec mleka na mizi, po tleh papirčke od bonbonov in zatohel zrak?
4. Kdo bo prej našel šolske potrebščine? Jan ali Nina?

Nina ima:

- vse knjige na eni polici,
- vse zvezke na mizi,
- copate lepo v vrečki in vrečka je v torbi.

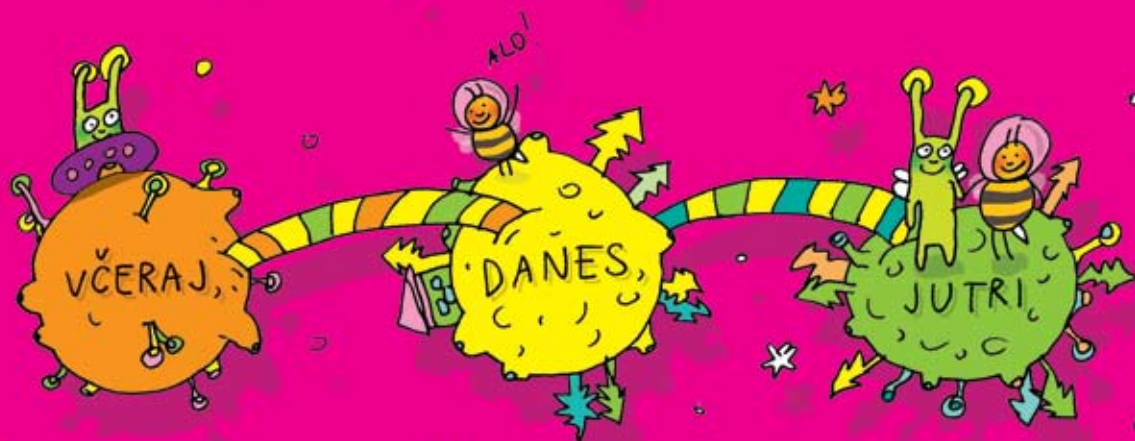

Jan ima:

- vsako knjigo nekje drugje, ena je pod posteljo, drugo je posodil nekemu, pa ne ve več komu, tiste, ki jo trenutno potrebuje, ne najde nikjer,
- dva zvezka v torbi, enega je pozabil v šoli, kje so ostali, pa sploh ne ve.
- Copat ni nikjer, pa saj jih sploh ne potrebuje!

Reši še naloge v delovnem zvezku.

POGLAVJE 7

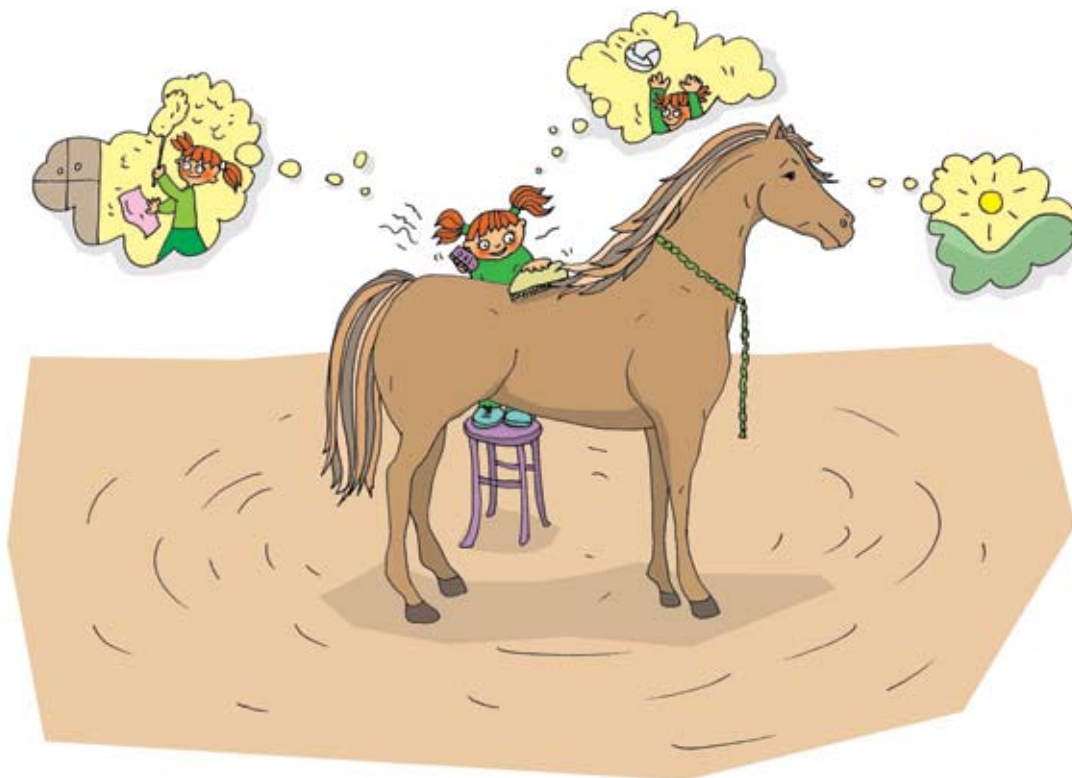

VČERAJ, DANES,
JUTRI

PRIJATELJA

PREJ, SEDAJ, POTE

1. Marko in Nina sta soseda in zelo dobra prijatelja. Prosti čas velikokrat preživljata skupaj. Preberi pogovor med njima.

MARKO: Zdravo, Nina, imaš čas?

NINA: Na žalost ne.

MARKO: Kaj delaš?

NINA: **SEDAJ** češem konja.

MARKO: A tako. Kaj si pa delala **PREJ**?

NINA: Pospravljala sem svojo sobo. Bolje zate, da je nisi videl.

MARKO: Torej imam srečo. Kaj boš delala **POTE**, ko počeseš konja?

NINA: Igrala bom odbojko. Prideš tudi ti?

MARKO: Z veseljem.

NINA: Velja, se vidiva čez pol ure.

Kaj dela Nina sedaj, kaj je delala prej in kaj bo delala potem?

Kaj pomeni, da Nina češe konja?

- a) Konja češe s svojim glavnikom.
- b) Konju plete kitke ali barva grivo.
- c) Konja krtači po vsem telesu.

Reši naloge v delovnem zvezku.

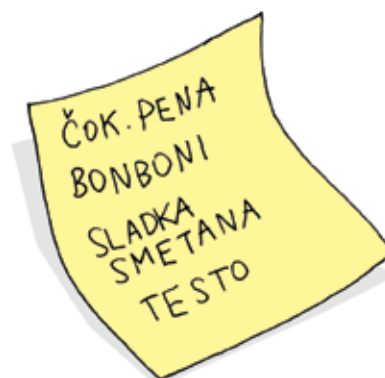
Delovni zvezek

ČOKOLADNA TORTA

NAJPREJ, POTEEM, NAZADNJE

1. Preberi, kako sta Maj in Dunja pripravila čokoladno torto.

Maj in Dunja pripravljata čokoladno torto. V trgovini sta kupila že narejeno testo, čokoladno peno in bonbone ter sladko smetano. Ko sta prišla domov, sta na mizo položila vse sestavine in začela.

Najprej sta stepla čokoladno peno in sladko smetano. Potem sta prerezala torto na pol in jo namazala s čokoladno peno.

V ta nadev sta skrila še čokoladne bonbone. Nazadnje sta torto okrasila s sladko smetano in jo za dve uri postavila v hladilnik.

2. Odgovori.

1. Ali lahko pišeš istočasno nalogo za matematiko, slovenščino in se poleg tega učiš besedila neke pesmi? Ali je to možno?
2. Kaj meniš, bi bilo tako delo dobro opravljeno?
3. Ali **NAJPREJ** napišeš eno nalogo, **POTEM** drugo nalogo in **NAZADNJE** se učiš še pesmico? Vrstni red dela si seveda lahko določiš sam.

Zapomni si!

Ko prideš v šolo, se **NAJPREJ** preobuješ, **POTEM** greš v razred in **NAZADNJE** se usedeš v klop.

KO ZAVIJEM DARILO, GA KUPIM

1. Preberi naslov. Ga razumeš? Kaj pa tole?

Ko pojem zrezek, ga razrežem.

Ko pospravim perilo v omaro, ga zlikam.

Ko napišem nalogo, preberem navodilo.

Ko si posušim lase, si operem glavo.

Ali v resnici tako naredimo? Res najprej pojemo zrezek in ga šele nato razrežemo? **Pravilno oblikuj povedi in jih povej.**

Zato morajo povedi imeti red, da sploh lahko razumemo,

kaj želijo povedati. Npr.:

Ko razrežem zrezek, ga pojem.

Ko zlikam perilo, ga pospravim v omaro.

Reši naloge v delovnem zvezku.

Delovni zvezek

OBISKALI SMO ŽIVALSKI VRT

1. Preberi, kaj so učenci delali včeraj.

Učenci 4. a, 4. b in 4. c razreda so imeli včeraj naravoslovni dan. Zbrali so se pred šolo, avtobus jih je že čakal in takoj so odrinili na pot. V živalskem vrtu jih je sprejela skrbnica Mateja, ki jim je najprej prinesla pokazat dve veliki kači. Nekaj učencev se ju je močno ustrašilo, ampak na koncu so ju že skoraj vsi božali, najpogumnejši pa so si dali kačo za vrat in se z njo slikali. Videli so medveda, ki se je kopal, poslušali pava, ki je glasno opozarjal na svoj prelepi rep, in si ogledali še cel kup različnih živali. Ko so si ogledali vse živali od slona do igrivih opic, so se okrepčali s sendvičem in sokom.

2. Odgovori.

1. Kdaj so učenci obiskali živalski vrt?
2. Kdo jih je sprejel?
3. Katero žival so si ogledali prvo?
4. Zakaj se veliko ljudi/otrok boji kač?
5. Ali se moramo bati vseh kač ali le nekaterih?
6. Katere živali poleg kač jim je skrbnica še pokazala?
7. Kako se moramo vesti v živalskem vrtu? Smemo vpiti in dražiti živali? Smemo hraniti živali s sladkarijami?
8. Kam bomo odložili papir, v katerem je bil zavit sendvič, in tetrapak od soka?
9. Kaj meniš o tem, da so živali zaprte v kletkah?

Odgovore zapiši v zvezek.

Reši naloge v delovnem zvezku.

Delovni zvezek

NAPIŠI NALOGO SEDAJ!

1. Preberi besedilo.

Peter se odpravlja na tekmo, kar je zelo pomembno, saj če njega tam ne bo, bodo zagotovo izgubili. Ravno išče svojo piščalko, ki jo imajo vsi moštveni navijači, da lahko s predirljivim piskanjem pomagajo zmagati svojemu moštvu in razjeziti nasprotnike. Že tlači noge v superge, ko zasliši mamo: »Si že napisal nalogo?« Groza! Petra zgrabi krč in hiti odgovarjati: »Tako jo bom napisal, ko se vrnem s tekme!«

A mama ne odneha: »Saj moraš za nalogo napisati nekaj, kar se dogaja **SEDAJ**, prav ta hip! Torej ne moreš napisati naloge **KASNEJE ALI PREJ**, ampak takoj **SEDAJ**, ker potem ne bo več sedaj. Veljavna je naloga, ki jo napišeš **SEDAJ**.«

Peter se znajde: »Če bom napisal nalogo potem, ko pridem s tekme, bo tisti **SEDAJ** zame prijeten, saj bomo gotovo zmagali. Ti mi boš pa vsekakor zopet rekla **NAPIŠI NALOGO SEDAJ!**«

2. Odgovori na vprašanja.

1. Kaj delaš **SEDAJ**?
2. Kaj delajo tvoji sošolci **SEDAJ**?
3. Se ti zdi **SEDAJ** pomemben čas? Razloži, zakaj da in zakaj ne.
4. Kaj se ti zdi bolj pomembno, tisto, kar je bilo včeraj, ali tisto, kar šele bo?
5. Kaj pomenita pravzaprav **VČERAJ** in **JUTRI**?
6. Poskusi narisati **SEDAJ** v svoj zvezek.

Reši naloge v delovnem zvezku.

Delovni zvezek

BOM JUTRI POVEDAL!

1. Preberi.

Učiteljica Anka se pripravlja za naslednji šolski dan. Učence bo povprašala, kaj želijo biti, ko bodo veliki, odrasli, kakšen poklic si bodo izbrali.

Preberi, kaj so povedali učenci.

»Jaz bom astronom,« se oglasi Miha, »odkrival bom nova vesolja.«

»Jaz bom frizer in bom česal in strigel samo filmske zvezde in mamico,« pravi Gašper.

»Jaz bom zdravnica in bom zdravila ljudi,« je Janjina želja.

»Jaz bom pa imela svojo trgovino, prodajala bom najboljše čokoladne bonbone, čokolade vseh vrst in še kaj,« je navdušena Beti.

»Jaz bom pa mama,« pravi Marta.

»Jaz bom glasbenik, igral bom klavir in kitaro,« hiti Matevž.

»Jaz bom pa računalničar, moji računalniki bodo znani po vsem svetu,« se pohvali Lan.

Ko pa pride na vrsto Saško, zazvoni zvonec in Saško strumno oznanj:

»Jaz bom pa **JUTRI POVEDAL!**«

»Ampak **JUTRI** nimamo slovenščine,« se oglasi nekdo. »Prav, bom pa povedal **POJUTRIŠNJEM** ali **NASLEDNJI TEDEN!**« se odreže Saško.

2. Odgovori.

1. Kaj dela učiteljica Anka?
2. Kaj bo povprašala učence?
3. Kaj bo postala Marta? Ali je biti »mama« poklic?
4. Kaj boš pa ti, ko boš odrasel? Opiši svoje bodoče delo.
5. Povej še, ali bi raje izbral delo, ki te veseli, ali delo, s katerim boš zaslužil veliko denarja.

3. Vprašanja prepisi v zvezek in nanja odgovori. Ko boš napisal tudi odgovore na vprašanja, se nariši, sošolci pa naj ugotovijo, kateri poklic si si izbral.

POGLAVJE 8

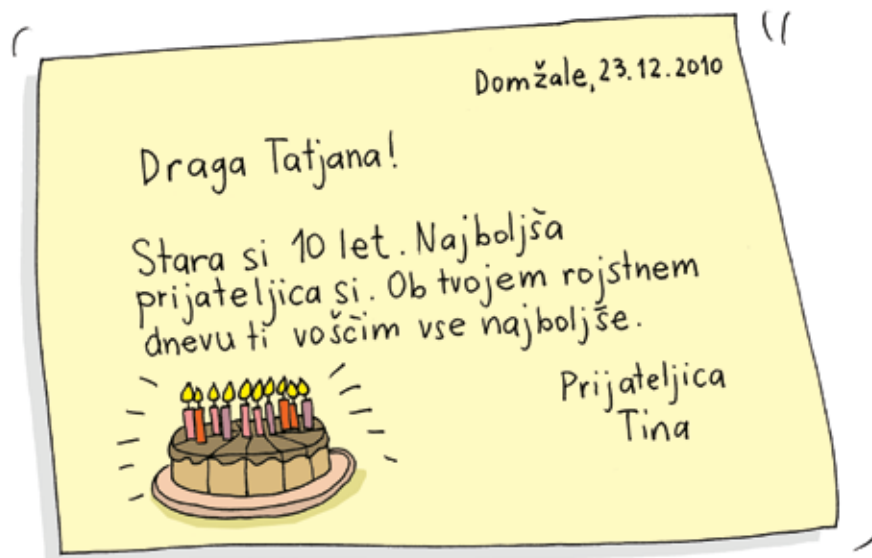
SPOROČAMO

VOŠČIMO IN ČESTITAMO

VOŠČILO IN ČESTITKA

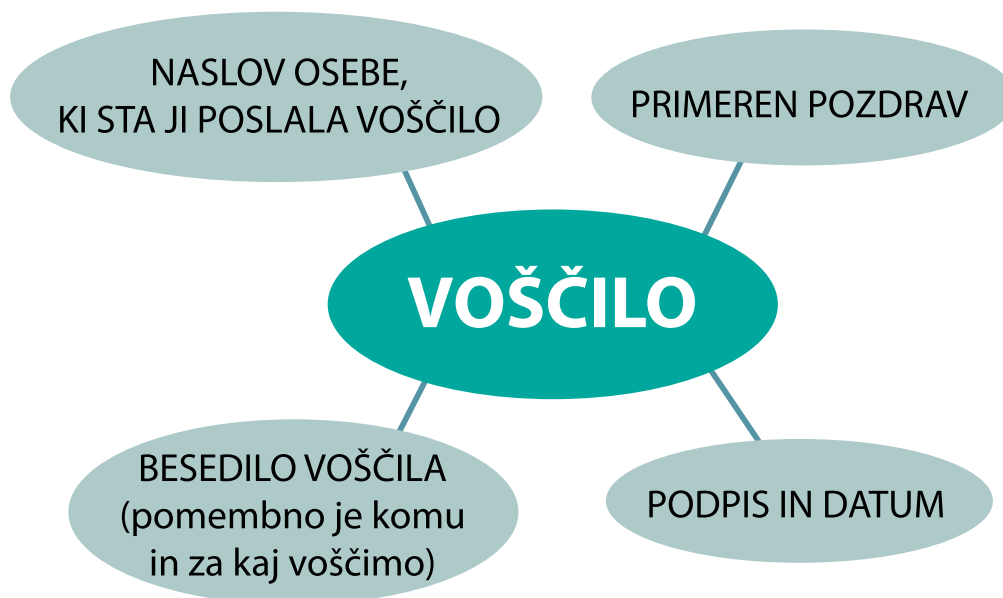
1. Preberi, ob katerih priložnostih sta Tina in Jernej napisala voščilo.

Tina in Jernej sta svojim najbližjim želela sporočiti lepe želje. Lahko bi šla do izbranih oseb, jim dala roko in izrekla voščilo. Vendar sta se odločila drugače. Na list papirja sta narisala sliko in napisala:

Potem sta Tina in Jernej voščilnici dala v kuverti, kupila znamki, napisala naslova in ju oddala na pošti.

Podatki, ki sta jih potrebovala Tina in Jernej za voščilo, so:

Prav je tudi, da je voščilo okrašeno. Najlepše je, če ga z risbico okrasimo sami.

VOŠČILO je besedilo, v katerem različnim ljudem (prijateljem, sorodnikom ...) voščimo ob osebnih praznikih (rojstni dan, god ...) in ob raznih drugih praznikih, kot je na primer božič ali novo leto.

Zapomni si!

2. Sedaj pa preberi, komu in kdaj sta Tina in Jernej čestitala.

Tina in Jernej pa sta se, malo pozno, spomnila, da je njuna sestrična Ajda opravila vozniški izpit. Kar močno se je trudila, saj prvič ni bila uspešna, zdaj je pa verjetno zelo vesela in si zasluži čestitke. Jernej je narisal velik rdeč avto, na katerem je na tablici pisalo AJDA VOZI, Tina pa je napisala:

3. Premisli in odgovori na vprašanja.

1. Ali si komu čestital v lanskem letu? Ob kakšni priložnosti?
2. Ali si dobil kakšno čestitko v preteklem letu?
3. Kdo ti je čestital?
4. Ti je čestital ustno ali pisno?

ČESTITAMO lahko **USTNO** ali **PISNO** ob določenih dosežkih, npr.: ko nekdo zmaga na plavalni tekmi, opravi izpit za vožnjo s kolesom, doseže največ možnih točk pri testu matematike in podobno.

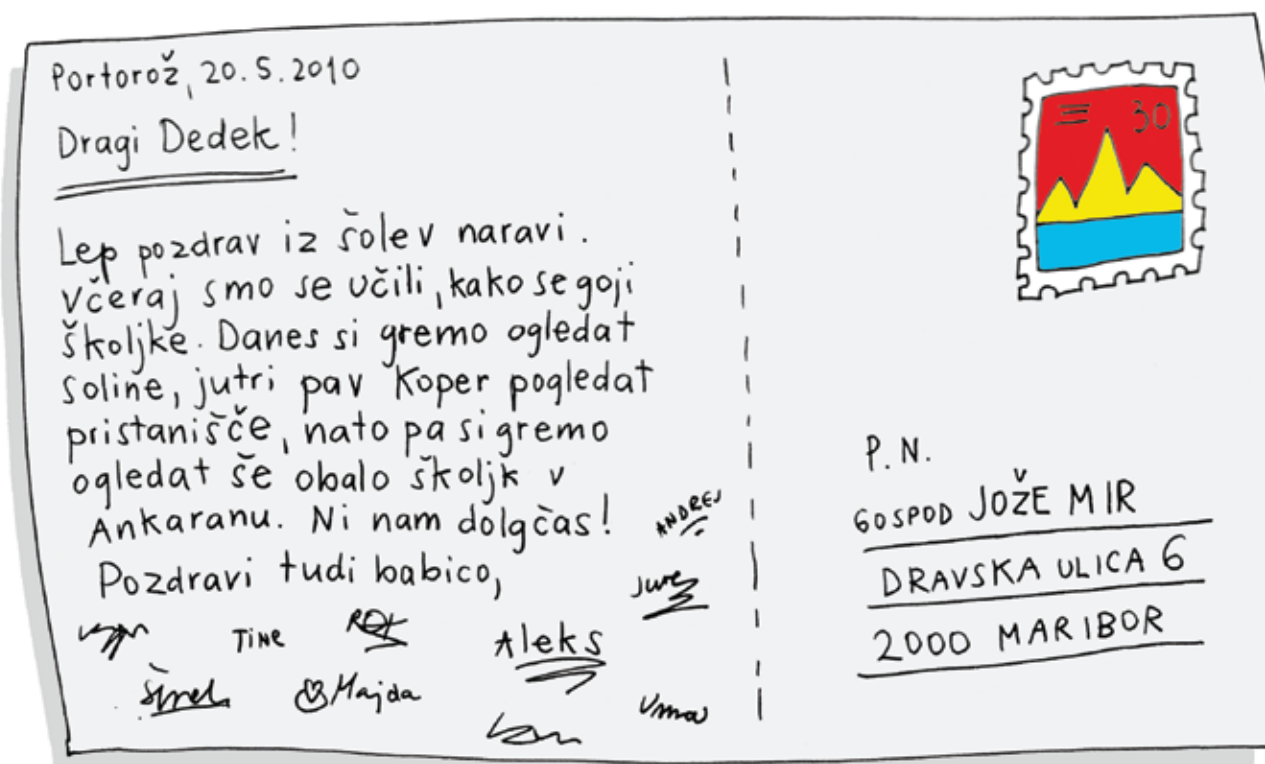
Zapomni si!

Z LEPIMI POZDRAVI

RAZGLEDNICA

1. Preberi, kako sta si dopisovala Aleks in njegov dedek.

Dedek Jože je pisal vnuku Aleksu pismo, saj je bil že skoraj cel teden v šoli v naravi in ga je kar pogrešal. Aleks ima dedka rad, pisem pa ne piše rad. Zato mu je poslal razglednico.

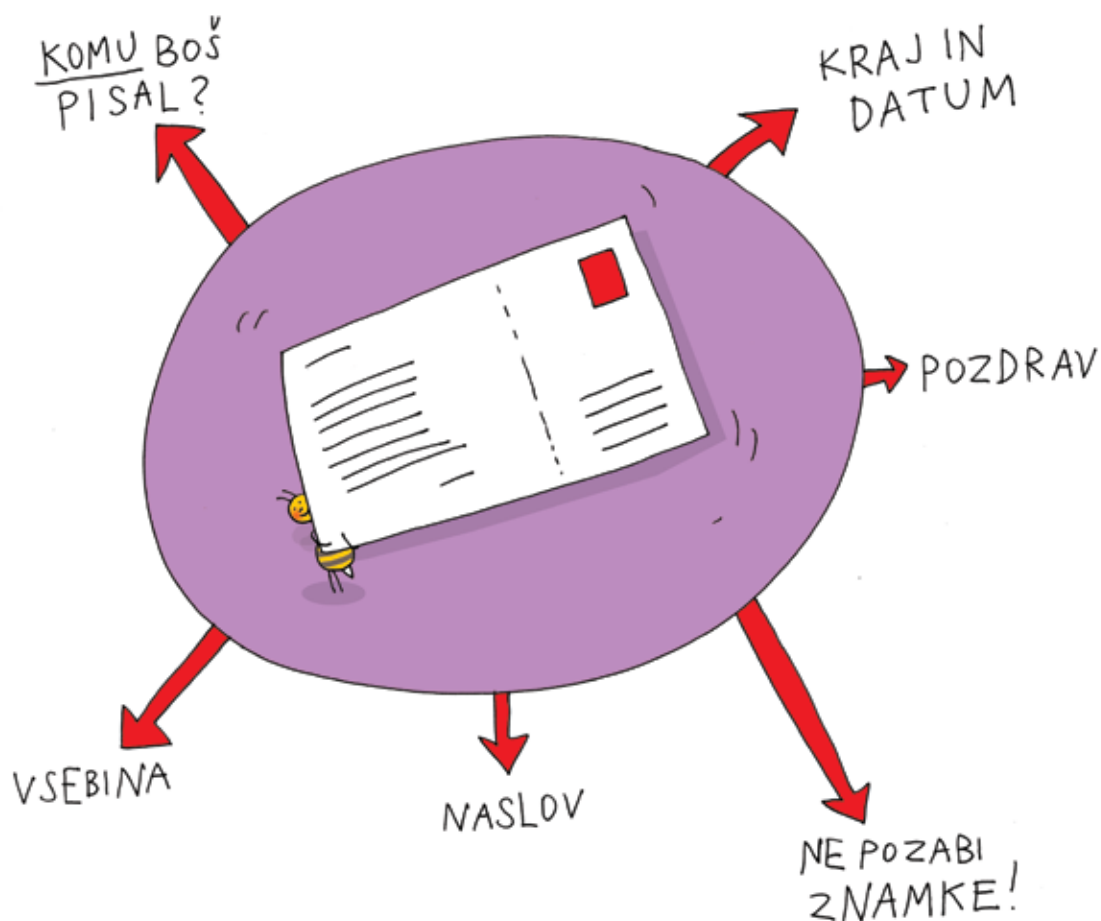

2. Odgovori na vprašanja in odgovore napiši v zvezek.

1. Kje je Aleks?
2. O čem se učijo v šoli v naravi?
3. Katere kraje si bodo učenci ogledali?
4. Kdo pogreša Aleksa?
5. Kaj je Aleks z razglednico želel sporočiti dedku?
6. Ob katerih priložnostih pošiljamo razglednice?

3. Napiši in pošlji razglednico sošolcu ali sošolki.

Podatki, ki jih boš potreboval, so:

Kadar smo kje na počitnicah ali obiščemo zanimiv kraj, kupimo **RAZGLEDNICO** in nanjo napišemo **POZDRAVE**. Domači in prijatelji so jo veseli, saj vedo, da je tudi daleč proč od doma nekdo mislil nanje.

Zapomni si!

Reši naloge v delovnem zvezku.

SUPER BRATEC

POHVALA

Ljudje včasih naredimo kaj lepega in dobrega, zato zaslužimo pohvalo, ker smo se res potrudili in dali vse od sebe.

Si že naredil kaj res dobrega, lepega? Morda si komu pomagal pri učenju, mogoče si se spomnil česa novega, posebnega, kar je pomagalo tudi drugim. Morda si pomagal staremu človeku prečkati cesto, mu odstopil sedež v avtobusu, odnesel ranjeno žival k veterinarju ...

1. Pohvale so lahko različne, preberi eno od njih.

Anže je obljubil sestrici, da ji bo popravil kolo takoj, ko bo imel čas. In res, kolo je bilo popravljeno, očiščeno, bleščalo se je, da je deklica kar strmela. In to v dveh dneh!

Sestrica je povedala vsem, kako hitro in kako dobro ji je brat popravil kolo. Zahvalila se mu je s čokolado. Pravo pohvalo pa je Anže dobil od očeta, ki mu je rekel: »Anže, nisem vedel, da znaš tako dobro popravljati kolesa. Odlično si to napravil, ponosen sem nate!«

Anže je nato odšel na vrt in je skozi odprto okno slišal očeta, ki je rekel mami: »Saj komaj verjamem, tudi verigo je popravil. Sem jo hotel zadnjič popraviti, pa mi ni šlo. Dober je, mulc!«

Večje pohvale Anže še nikoli ni dobil!

2. Odgovori na vprašanja in nato odgovore napiši v zvezek.

1. Kaj je Anže obljubil sestrici?
 2. Ali je držal besedo?
 3. Kako se mu je sestra zahvalila?
-

4. Kako je oče pohvalil Anžeta?
5. Kako je oče pohvalil Anžeta mami?
6. Kako se je ob tem počutil Anže?
7. So tebe že kdaj zelo pohvalili?
8. Ob kakšni priložnosti se je to zgodilo?
9. Ali tudi ti kdaj koga pohvališ?

3. Preberi, kakšno pohvalo je dobila Maja.

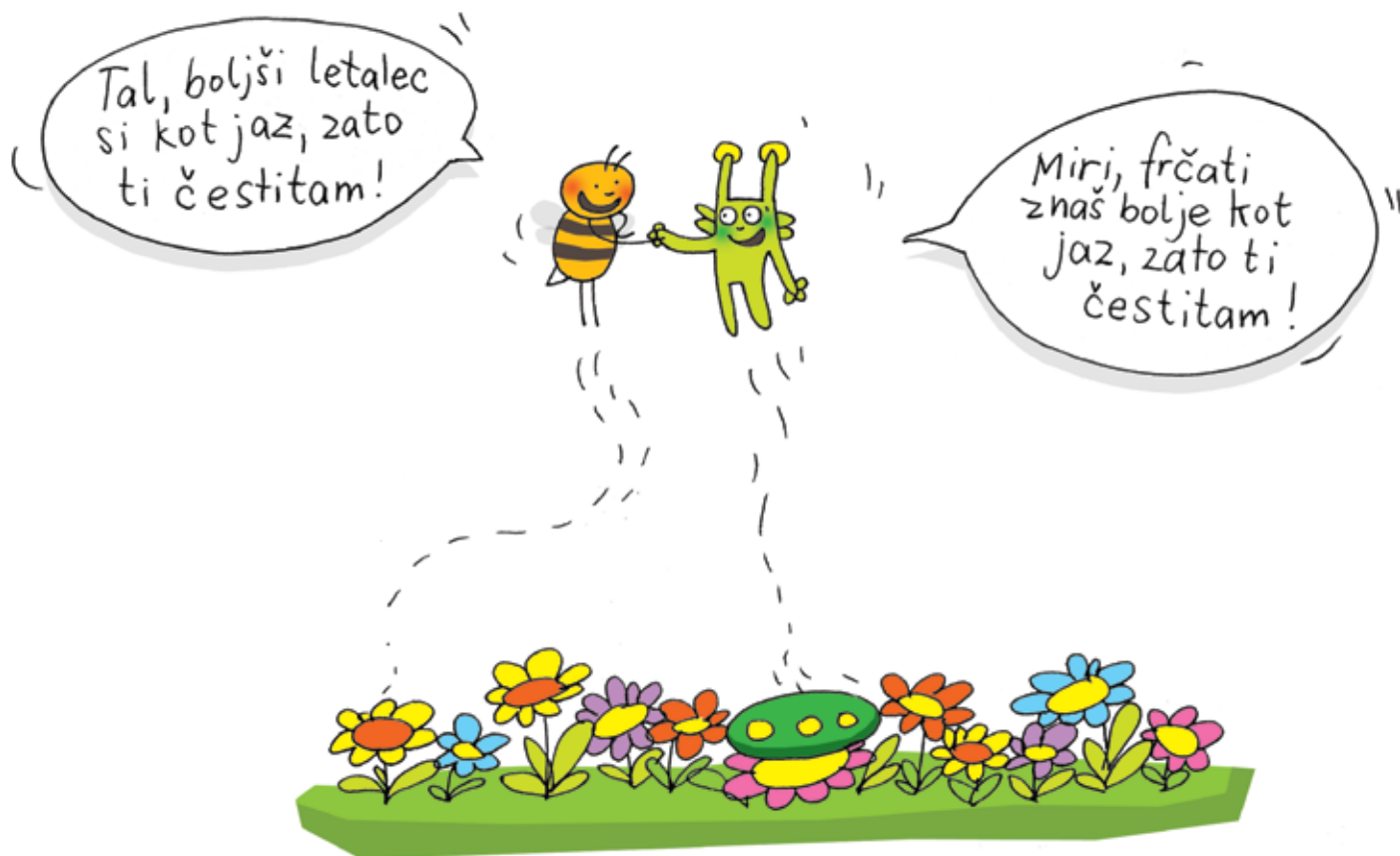
4. Odgovori. Odgovore zapiši v zvezek.

1. Komu je bila izrečena pohvala?
2. Kaj misliš, kdo je bil tisti, ki je menil, da si Maja zasluži pohvalo?
3. Ob katerih priložnostih podeljujemo pohvale v šoli?
4. Kdo lahko podeli pohvalo v šoli?
5. Kdo lahko dobi pohvalo?

POHVALA je besedilo, v katerem koga pohvalimo za dobro opravljeno delo ali za dosežene uspehe.

Zapomni si!

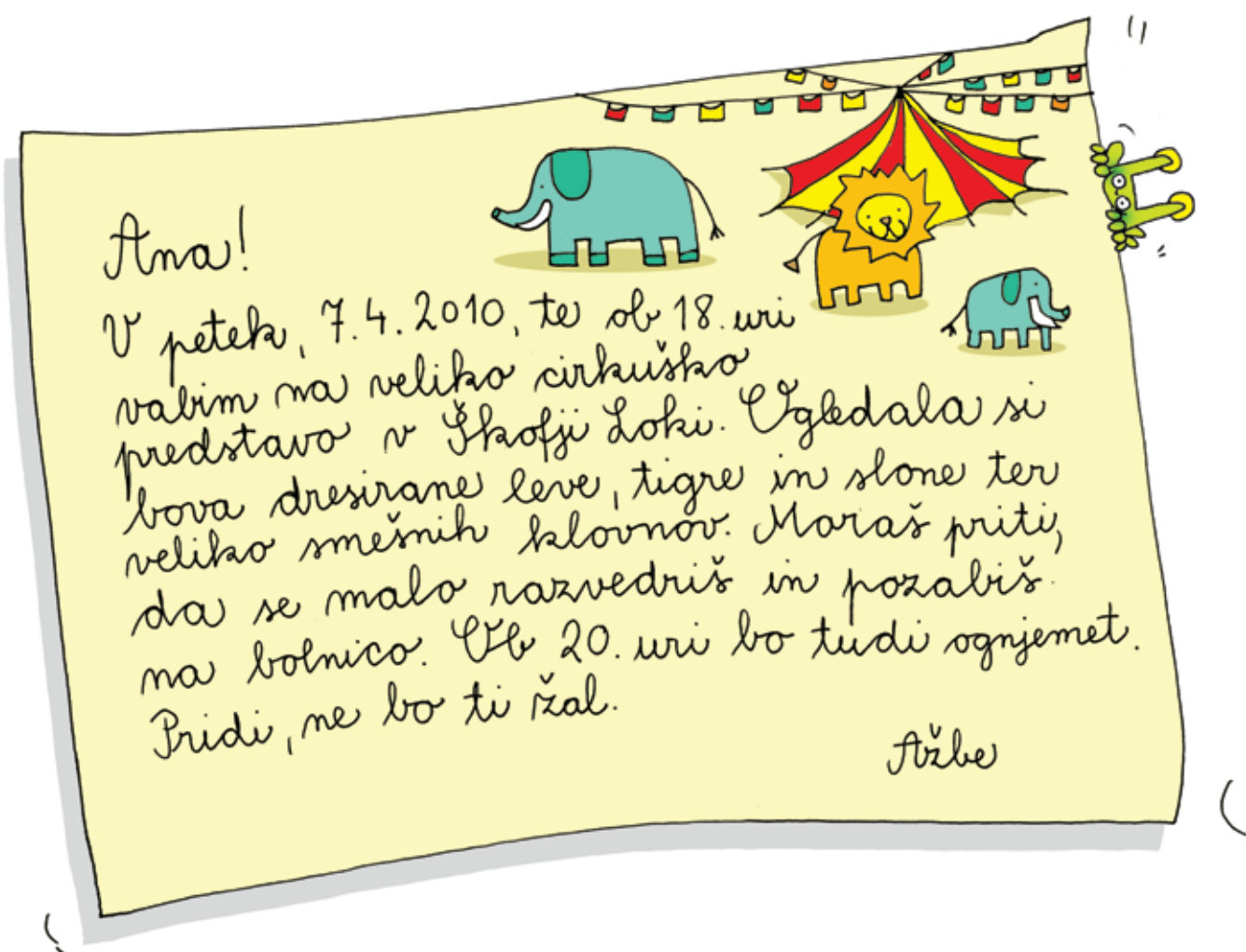

VELIKI CIRKUS HUBERTUS

VABILO

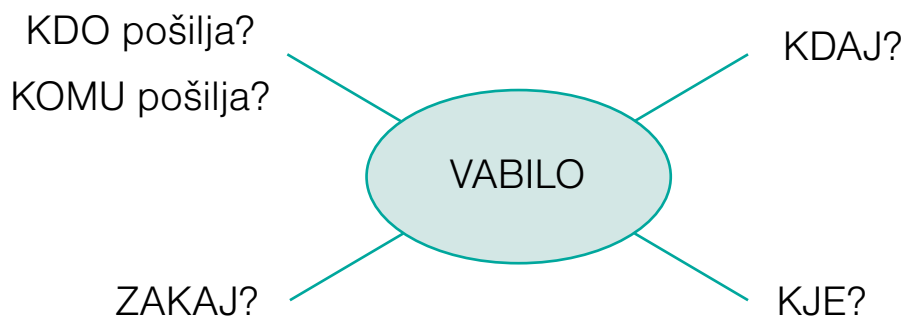
1. Preberi, kako je Ažbe povabil sošolko Ano na cirkuško predstavo.

Ažbe že mesece ni videl svoje sošolke Ane. Zadnje mesece je preživela v bolnici. Ana je sedaj zdrava in Ažbe jo je želel po dolgih mesecih razvedriti z ogledom cirkuške predstave. Bal se je, da je ustno vabilo ne bo prepričalo, zato je vzel list papirja in nanj napisal:

Vabilo je okrasil tudi z risbo.

Poglej, katere podatke je Ažbe potreboval, da je napisal vabilo:

2. Izberi pravi odgovor. Pri zadnjem vprašanju pa se potruj sam.

1. Kdo je poslal vabilo?
 - a) Jaka
 - b) Anže
 - c) Ažbe
2. Komu je poslal vabilo?
 - a) Anji
 - b) Meti
 - c) Ani
3. Kje je bila Ana zadnje mesece?
 - a) Na počitnicah.
 - b) V bolnici.
 - c) V šoli.
4. Kaj je želel Ažbe?
 - a) Razvedriti sošolko.
 - b) Jo razjeziti.
 - c) Jo potegniti za nos.
5. Zakaj je Ažbe poslal vabilo?

Zapomni si!

VABILO je besedilo, v katerem tisti, ki piše, vabi nekoga, da se udeleži rojstnodnevne zabave, kake predstave, prireditve ali česa podobnega.

POGLAVJE 9

TO SEM
JAZ! KDO
SI PA TI?

TO SEM JAZ!
KDO SI PA TI?

TO SEM JAZ

OPIS OSEBE

1. Preberi, kako se je Denis predstavil.

Moje ime je Denis. Star sem deset let, visok sem en meter in pol, težak pa 43 kilogramov. Hodim v 4. razred osnovne šole v Kamniku in tudi stanujem v Kamniku. Imam okroglo glavo, zelene oči, rjave lase, postržene na krtačko, in štrleča ušesa. Moj nos je privihan in pokrit s pegami. Imam široka usta, najbrž zato, ker se veliko smejem. Spredaj mi manjka pol zoba, ki se mi je zlomil, ko sem dirkal z rolerji. Nosim očala. Trenutno najbolj opazna stvar na moji glavi je velik uhan v levem uhlju. Moje noge in roke so dolge, za kar je menda kriv hokej, ki je ljubezen mojega življenja.

Najraje nosim kavbojke in majčko z napisom »Sprehajalec psov«. Imam namreč psa Bora. Rad imam tudi majico z napisom »Vidiva se jutri«. Čevlji niso moja najljubša obutev, raje imam superge, poleti pa cokle.

Šole nimam preveč rad, razen matematike in športne vzgoje. Zato pa imam rad sošolce.

2. Razmisli in odgovori.

1. Kaj ti sporoča besedilo?
2. S kakšnim namenom je napisano?
3. Kaj vse izveš iz besedila?

Denis je oseba, ki se je predstavila kar sama. Tudi ti se opiši in nariši v zvezek. Če misliš, da je lažje opisati koga drugega, preberi navodilo v okvirčku spodaj.

Da lahko dobro opišemo osebo, jo moramo dobro **opazovati**. Pri opisu predstavimo osebo brez svojega doživljanja osebe.

Zapomni si!

Osebo opišemo, tako da:

- prikažemo njeno **zunanost** in **način življenja**,
- opišemo kakšno njeno **lastnost** in
- povemo o njej kako **zanimivost**.

Reši naloge v delovnem zvezku.

PEGASTA SOVA

OPIS ŽIVALI

1. Preberi opis pegaste sove.

Pegasta sova živi blizu travnikov in polj, v cerkvenih zvonikih in skednjih. Velika je do 40 cm. Njeno telo je pokrito s perjem. Spredaj na glavi ima v obliki srca belo liso, na njej so črne oči in zakrivljen kljun. Spodnja stran trupa je bela in posuta s črnimi pegami. Hrbet in perutnice so rjavosive barve. Ima dolge, vitke noge in močne kremplje.

Hrani se z žuželkami, pticami, mišmi in podganami. Poje jih od 6000 do 7000 na leto. Hrano išče ponoči, podnevi spi.

Gnezdi na podstrešjih in v drevesnih deblih. Razmnožuje se tako, da enkrat do dvakrat na leto znese od 4 do 7 jajc.

Pegasta sova prezimi pri nas. V Sloveniji jo ljudje preganjajo, zato je že precej redka in spada med zaščitene živali.

2. Odgovori. Odgovore zapiši v zvezek.

1. O čem govori besedilo?
2. S kakšnim namenom je napisano?
3. Kaj si si najbolj zapomnil v besedilu o pegasti sovi?
4. Bi lahko ob danem besedilu pegasto sovo narisal? Poskusi!

3. Katera trditev je pravilna?

- a) V besedilu o sovi si našel le **pripovedne povedi**.
- b) Našel si le **vprašalne povedi**.
- c) Našel si le **velelne povedi**.

Poskušaj utemeljiti zakaj tako?

Zapomni si!

S pomočjo **opazovanja** živali opišemo njeno zunanost, kraj bivanja in gnezdenja, način prehranjevanja in kako posebnost oziroma zanimivost o njej.

Pri opisu se trudimo, da predstavimo žival tako, kot je.

Delovni zvezek

Reši naloge o pegasti sovi v delovnem zvezku.

TULIPAN

OPIS RASTLINE

1. Preberi opis tulipana.

Tulipan, ki sodi v družino lilijevk, je prišel k nam iz Turčije. Ime tulipan je dobil po turškem pokrivalu tulipant, ki je bilo podobne oblike kot tulipanov cvet. Pri nas imenujemo tako pokrivalo turban.

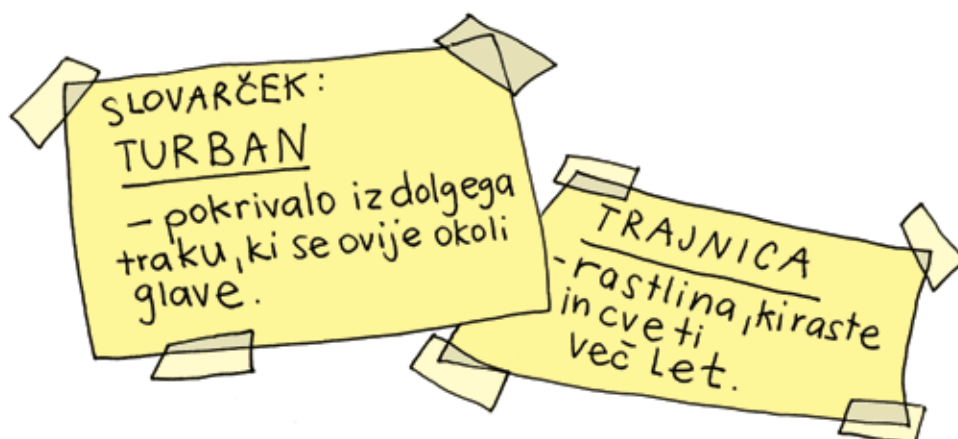

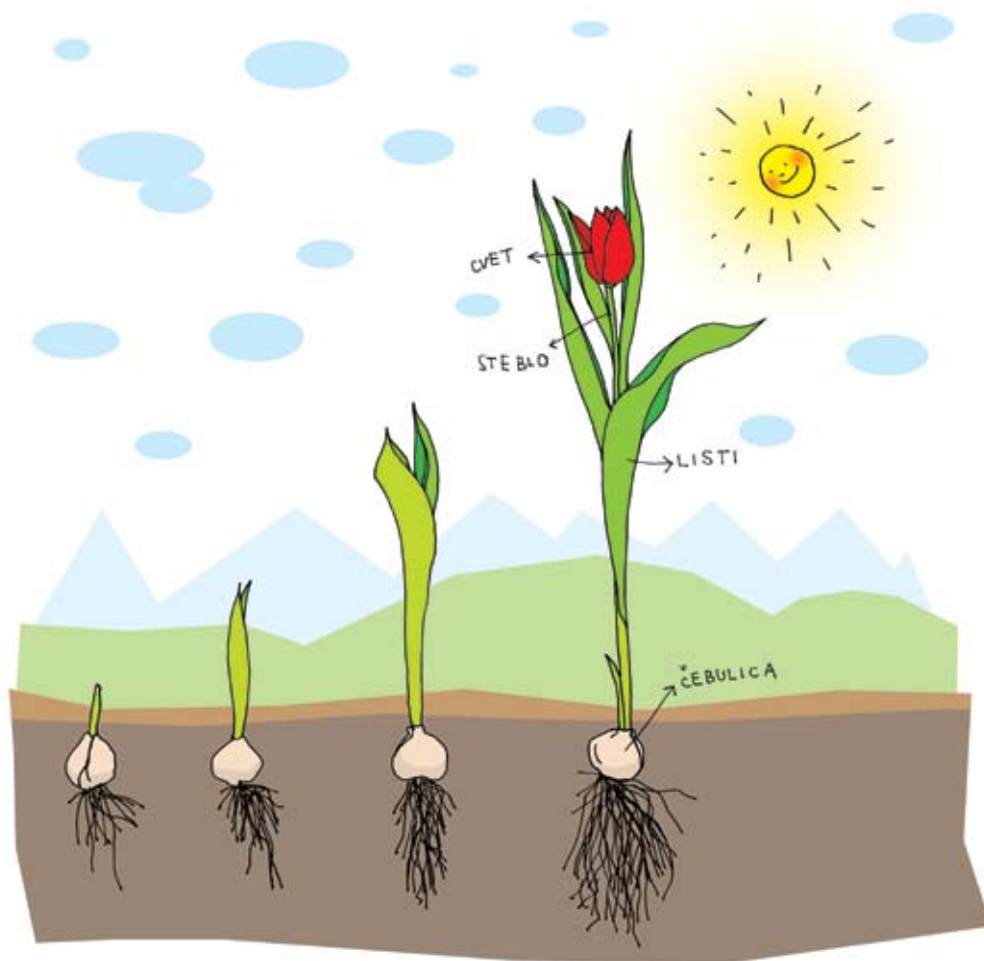
Tulipan je lepa zelnata trajnica s čebulico. Zraste približno 35 cm visoko. Njegovi listi so dolgi in široki, pri vrhu zašiljeni in kar precej mesnati. Najpogosteje ima dva ali šest listov. Njegov značilni cvet poznamo v več barvah in oblikah, a so vsi lepi.

Cveti marca in aprila, rad ima sončna in malo manj sončna mesta.

Največkrat vidimo tulipane v šopkih, torej gre za tako imenovano rezano cvetje, velikokrat pa tudi kot okras v mestih in parkih. Najlepše lahko vidimo na Nizozemskem, ki ji pravimo tudi dežela tulipanov.

Slovarček:

2. Odgovori na vprašanja.

1. Po čem je dobil tulipan svoje ime?
2. V katero cvetlično družino sodi tulipan?
3. Tulipan je trajnica. Kaj to pomeni?
4. Za kaj, misliš, je šopek tulipanov lahko uporaben? Misliš, da bi z njim lahko koga razveselil?

Zapomni si!

Rastlino opišemo tako, da jo najprej natančno **opazujemo**. Ogledamo si njene liste, steblo, cvet, korenino.

Če opazujemo rastlino natančno in v vseh letnih časih, lahko opazimo marsikaj zanimivega.

Rastlino opišemo, tako da:

- predstavimo njene **dele** (korenino, steblo, liste, cvet),
- povemo, **kje raste** in **kdaj cveti**,
- povemo, **za kaj je uporabna**.

Reši naloge v delovnem zvezku.

Delovni zvezek

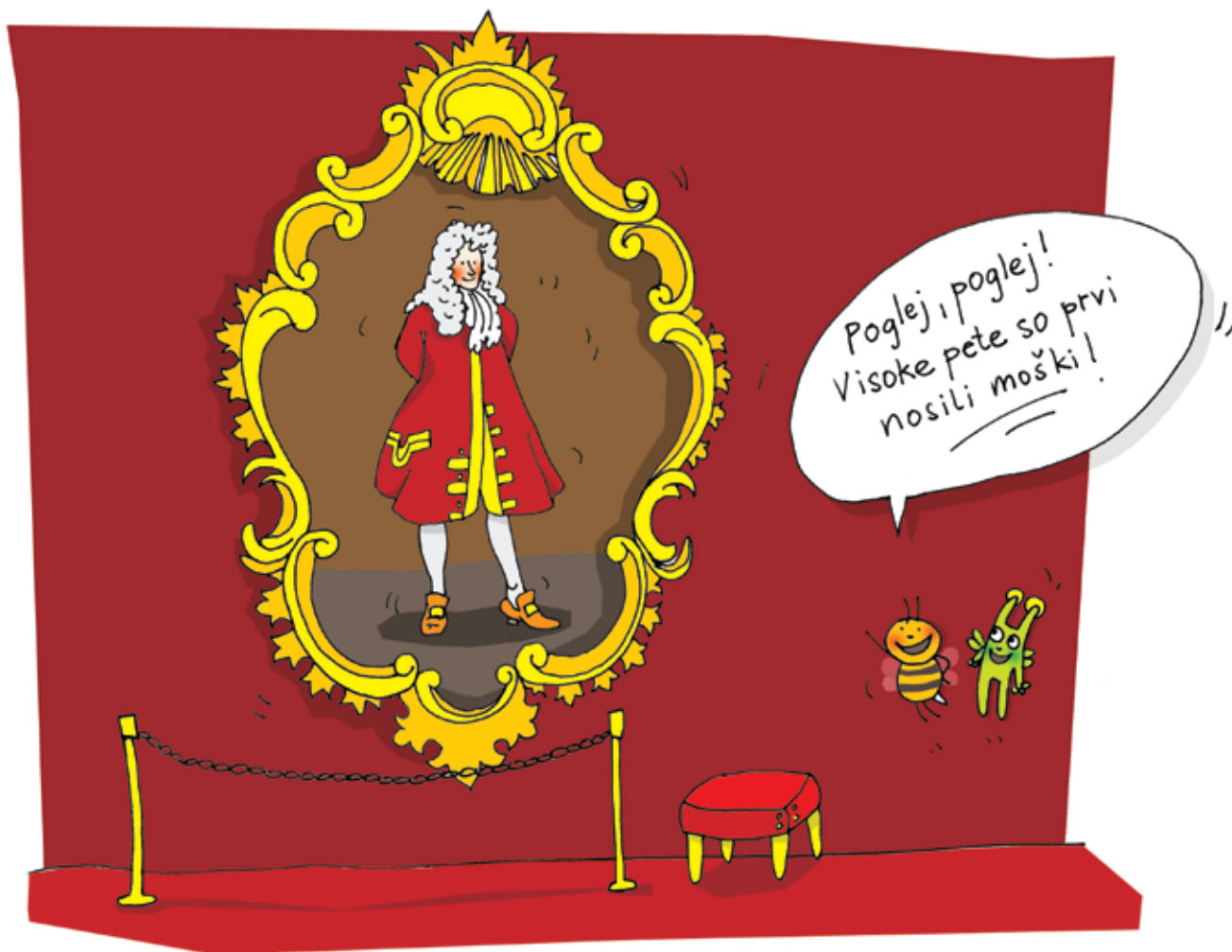
ČEVLJI

OPIS PREDMETA

1. Preberi.

Čevlji so imeli v zgodovini neko magično moč, hkrati pa so bili najpomembnejši del garderobe, saj so pomenili lastnikovo moč in bogastvo. Bili so torej pomembnejši kot obleka.

Pri nas so najbolj znani čevljarji živeli na Gorenjskem – v Tržiču in Žireh. V Žireh so imeli mojstri delavnice v ulici, ki se še danes imenuje Čevljarska ulica. Čevlje so delali ročno. Sčasoma so se združili in začeli čevlje izdelovati strojno v tovarnah Peko in Alpina.

Čevlji so obuvalo s trdnejšimi podplati, gumijastimi, plastičnimi ali usnjenimi. Segajo največ malo čez gleženj. Lahko so nizki ali visoki, zapenjajo se z zaponkami, vezalkami ali ježki. Lahko imajo jezik ali pa tudi ne, saj poznamo čevlje, ki se zapirajo z zadrگو, mokasine pa si kar nataknemo na nogo. Peta je lahko nizka ali visoka. Izdelani so iz blaga, različnih vrst usnja ali umetnih materialov.

Danes so čevlji zlepljeni ali strojno zašiti, včasih pa so čevljarji uporabljali posebne lesene žebličke, s katerimi so pritrdili zgornji del čevlja na podplat.

Znani so čarobni čevljički, ki jih je nosila Pepelka, pa škorenjci Obutega mačka in še kateri.

2. Odgovori.

1. Ali so te novi čevlji že kdaj ožulili? Neprijetno kaj? Kako si si pomagal?
2. Si že slišal koga reči »Kje pa tebe čevelj žuli?«?

Kaj misliš, bi to lahko pomenilo?

Preberi možnosti in se odloči:

- a) To pomeni, da me čevlji žulijo na mezincu ali palcu na nogi.
- b) Kje pa, mene čevlji sploh nič ne žulijo!
- c) Nekaj me muči, pa si ne upam povedati nikomur.

Za bistre glavice!

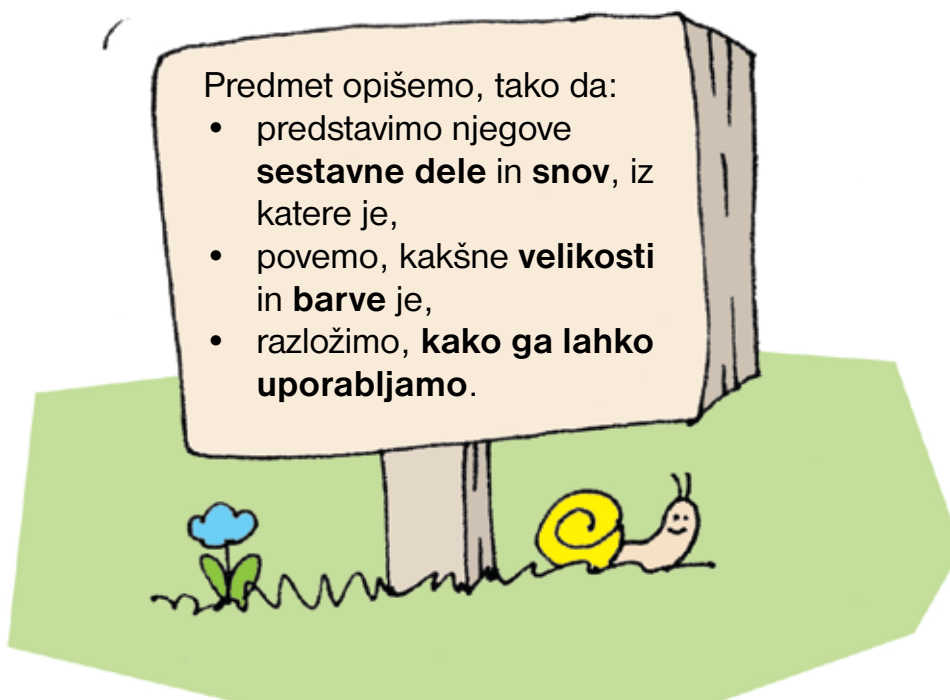
Kadar želimo opisati kak predmet, ga moramo pazljivo **opazovati**. Opisati moramo njegove sestavne dele, snov, iz katere je, barve, velikost in uporabnost.

Zapomni si!

Predmet opišemo, tako da:

- predstavimo njegove **sestavne dele** in **snov**, iz katere je,
- povemo, kakšne **velikosti** in **barve** je,
- razložimo, **kako ga lahko uporabljamo**.

Halo, živijo!

Jaz sem se letos zelo potrudil pri učenju. Zato sem lahko jedel skoraj vse svoje najljubše jedi. Enkrat sem se zmotil le pri zapisu čokoladne torte, saj sem jo napisal z veliko začetnico. To se je zgodilo zato, ker imam čokoladno torto najraje. Včasih sem narobe napisal vejice v povedi, saj še veste tisto: "Hvala, lepa gospa!"

in "Hvala lepa, gospa!"

Aha, še besedo življenje sem napisal narobe. Moral bi napisati besedo z dvema J, jaz pa sem napisal "življenje". Naslov naloge je bil "Življenje miši" in ker sem besedo narobe napisal, sem dobil napol živo ali pa napol mrtvo miš na klopi. Vsi so se mi smejali.

Naučil sem se še veliko drugega in že težko čakam, kaj bom novega izvedel naslednje šolsko leto.

Lepo te pozdravlja
Tal s planeta Črkosneda

